

**Informacja o charakterze
jakościowym i ilościowym
podlegająca ujawnieniom**

---

według stanu na dzień 31.12.2020r.

SPIS TREŚCI

I.	Informacje ogólne o Banku.....	3
II.	Podstawa sporządzenia informacji podlegających ujawnieniu.....	3
III.	Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem	5
IV.	Oświadczenie Zarządu Banku na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania	5
V.	Informacje o zasadach zarządzania Bankiem	5
VI.	Fundusze własne	8
VII.	Wymogi kapitałowe.....	9
VIII.	Bufory kapitałowe	12
IX.	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	12
X.	Aktywa wolne od obciążeń	20
XI.	Ekspozycja na ryzyko rynkowe w ramach ryzyka walutowego	21
XII.	Ryzyko operacyjne.....	21
XIII.	Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym	22
XIV.	Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym	22
XV.	Polityka w zakresie wynagrodzeń	25
XVI.	Dźwignia finansowa	26
XVII.	Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego	27

ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK NR 1	Informacja dotycząca art. 435 ust. 1 lit a - d Rozporządzenia oraz Rekomendacji P.....	30
ZAŁĄCZNIK NR 2	Profil i akceptowalny poziom ryzyka w ramach realizacji Strategii zarządzania ryzykami.	50
ZAŁĄCZNIK NR 3	Oświadczenie Zarządu Banku na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem.....	53

I. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU.

1. ABS Bank Spółdzielczy w Andrychowie z siedzibą: 34-120 Andrychów, ul. Krakowska 112, zwany dalej Bankiem, wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 000012471. Główny Urząd Statystyczny nadał Bankowi REGON 000500085.
2. Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Grzybowskiej 81 oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Działa głównie na terenie województwa małopolskiego i wskazanych w statucie powiatów oraz miast na prawach powiatu z terenu województwa śląskiego.
3. Bank posiada Statut ABS Banku Spółdzielczego, który jest podstawowym aktem regulującym jego strukturę organizacyjną, sposób działania i zadania.
4. W 2020 roku Bank prowadził działalność w następujących placówkach:
  - 1) Centrali w Andrychowie,
  - 2) Oddziale w Andrychowie,
  - 3) Oddziale w Wieprzu,
  - 4) Oddziale w Oświęcimiu:
    - a) Punkt Obsługi Bankowej w Osieku,
    - b) Punkt Obsługi Bankowej w Polance Wielkiej,
    - c) Punkt Obsługi Bankowej w Chełmku.
5. Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

II. PODSTAWA SPORZĄDZENIA INFORMACJI PODLEGAJĄCYCH UJAWNIENIU.

1. Niniejszy dokument zwany dalej Informacją, zawiera informacje o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczące profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na 31 grudnia 2020r.
2. Dane ilościowe zaprezentowane w niniejszej Informacji wyrażone zostały w pełnych złotych bez miejsc po przecinku.
3. Podstawę sporządzenia informacji podlegających ujawnieniu stanowi:
  - 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz na podstawie innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji;
  - 2) Polityka informacyjna ABS Banku Spółdzielczego zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej ABS Banku nr 2/XII/2020 z 22.12.2020r. udostępnioną na stronie internetowej Banku,
  - 3) Instrukcja sporządzania i ogłaszania informacji dotyczących adekwatności kapitałowej w ABS Banku Spółdzielczym zatwierdzona uchwałą Zarządu ABS Banku nr 9/III/2021 z 15.03.2021r.
4. Informacje nie zawarte w niniejszym dokumencie, a objęte obowiązkiem ujawnienia zostały zawarte następujących dokumentach:
  - 1) Informacji dodatkowej sprawozdania finansowego ABS Banku Spółdzielczego za okres od 01.01.2020r. do 31.12.2020r.,
  - 2) Sprawozdaniu Zarządu z działalności ABS Banku Spółdzielczego w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. które są dostępne w Krajowym Rejestrze Sądowym.
5. Bank wykluczył następujące informacje wynikające z Rozporządzenia, które podlegają ujawnieniom:
  - 1) **Zakres stosowania** (art. 436 Rozporządzenia) - Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych – nie dotyczy.
  - 2) **Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta** (art. 439 Rozporządzenia)- nie dotyczy.
  - 3) **Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego** (art. 441 Rozporządzenia)- nie dotyczy.
  - 4) **Korzystanie z ECAI** (art. 444 Rozporządzenia)- nie dotyczy.
  - 5) **Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne** (art. 449 Rozporządzenia)- nie dotyczy.
  - 6) **Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego** (art. 452 Rozporządzenia)- nie dotyczy.
  - 7) **Stosowanie metod zaawansowanych pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego** (art. 454 Rozporządzenia)- nie dotyczy.
  - 8) **Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego** (art. 455 Rozporządzenia)- nie dotyczy.

III. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM.

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze Strategią zarządzania ryzykami w ABS Banku Spółdzielczym zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą, która podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Strategia zarządzania ryzykami (...) zawiera cele strategiczne dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami, poziom apetytu w ramach strategicznych limitów tolerancji na ryzyka istotne. Na podstawie jej opracowywane są polityki oraz poszczególne Instrukcje w zakresie ryzyk istotnych.
2. Zespół Ryzyk, Analiz i Planowania sporządza miesięczne / kwartalnie / półrocznie / rocznie raporty dla Zarządu w zakresie zarządzania ryzykami na zasadach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku.
3. Zarząd Banku przedkłada Radzie Nadzorczej kwartalnie w ramach raportu z realizacji strategii i polityki zarządzania ryzykami, sprawozdania na temat poziomu ryzyka, prawdopodobieństwa jego wystąpienia, oraz skutków i metod zarządzania ryzykiem.
4. Zgodnie ze Strategią zarządzania ryzykami jako istotne ryzyka, które podlegają szczególnemu nadzorowi uznano:
  - 1) ryzyko kredytowe,
  - 2) ryzyko koncentracji,
  - 3) ryzyko operacyjne w tym ryzyko braku zgodności, prawne, informatyczne,
  - 4) ryzyko płynności,
  - 5) ryzyko walutowe,
  - 6) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym w ramach ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego,
  - 7) ryzyko kapitałowe,
  - 8) ryzyko biznesowe.Ryzyko kapitałowe i biznesowe nie jest istotne w ramach przeliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego. Ryzyko kapitałowe jest istotne w kontekście oceny wielkości posiadanych funduszy własnych w relacji do minimalnych wymogów kapitałowych. Ryzyko biznesowe wynika ze zmian warunków makroekonomicznych oraz ich wpływu na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych w przyszłości i uznawane jest za istotne.
5. Proces zarządzania ryzykiem w Banku ma charakter ciągły i obejmuje następujące działania:
  - 1) gromadzenie informacji,
  - 2) identyfikację i ocenę ryzyka,
  - 3) limitowanie ryzyka,
  - 4) pomiar i monitorowanie ryzyka,
  - 5) raportowanie,
  - 6) zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze),
  - 7) przegląd i weryfikację procedur.
6. Bieżące zarządzanie ryzykiem w Banku polega na:
  - 1) gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka,
  - 2) ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku,
  - 3) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
  - 4) ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.
7. W bieżącym zarządzaniu ryzykiem w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, z wykorzystaniem technik testowania warunków skrajnych.
8. Stosowanie technik testowania warunków skrajnych pozwala na ograniczenie ryzyka zmian warunków makroekonomicznych w działalności Banku. W Banku testom warunków skrajnych m.in. powinny być poddane takie czynniki ryzyka jak:
  - 1) szokowa zmiana rynkowych stóp procentowych,
  - 2) zmiany rynkowych cen nieruchomości,
  - 3) wycofywanie depozytów,
  - 4) zmiany cen na rynku walutowym,
  - 5) wzrost kredytów zagrożonych,
  - 6) inne zmiany w otoczeniu Banku, makroekonomiczne, koniunkturalne, społeczno-gospodarcze mogące mieć wpływ na ryzyko Banku.
9. Bank wprowadza pisemne procedury zarządzania rodzajami ryzyka, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej działalności bankowej. Dla pozostałych rodzajów ryzyka, uznanych za nieistotne nie przyjmuje się odrębnych regulacji wewnętrznych.

10. W Banku przyjęto trzy stopniowy schemat organizacji regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem:
STOPIEŃ I – Strategia Banku zatwierdzona przez Radę Nadzorczą i Zarząd,
STOPIEŃ II – Strategia zarządzania ryzykami zatwierdzona przez Radę Nadzorczą i Zarząd,
STOPIEŃ III – Polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami zatwierdzone przez Radę Nadzorczą i Zarząd.
11. Na podstawie w/w regulacji Zarząd Banku zatwierdza i wdraża zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawarte w procedurach operacyjnych zwanych instrukcjami.
12. Przynajmniej raz w roku, procedury o których mowa powyżej, podlegają weryfikacji przez Zespół Ryzyk, Analiz i Planowania w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego, w którym Bank działa. Udokumentowane wyniki przeglądu są zatwierdzone przez Radę Nadzorczą w odniesieniu do strategii i polityk oraz przez Zarząd Banku w zakresie pozostałych procedur.
13. Informacja dotycząca art. 435 ust. 1 lit a - d Rozporządzenia oraz Rekomendacji P, tzn. strategii i procesów zarządzania rodzajami ryzyka uznanych w Banku za istotne; struktury informacyjnej zarządzania ryzykiem; raportowania i pomiaru ryzyka; stosowanych zabezpieczeń i metod ograniczanie ryzyka oraz dodatkowo elementy wynikające z Rekomendacji P w zakresie ryzyka płynności zawarte są w **ZAŁĄCZNIKU NR 1** do niniejszej Informacji.
14. Profil i akceptowalny poziom ryzyka w ramach realizacji Strategii zarządzania ryzykami zawarty jest w **ZAŁĄCZNIKU NR 2** do niniejszej Informacji.

IV. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU NT. ADEKWATNOŚCI USTALEŃ DOT. ZARZĄDZANIA RYZYKIEM.

Oświadczenie Zarządu ABS Banku Spółdzielczego nt. adekwatności ustaleń dot. zarządzania ryzykiem stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 3** do niniejszej Informacji.

V. INFORMACJE O ZASADACH ZARZĄDZANIA BANKIEM.

1. Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim, za wyjątkiem jednego Członka Zarządu Banku, który zajmuje jedno stanowiska dyrektorskie w innym podmiocie. Członkowie Rady Nadzorczej Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim, za wyjątkiem jednego Członka, który zajmuje stanowisko dyrektorskie w innym podmiocie.
Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.
Pełnienie dodatkowych funkcji nie zagraża należytemu wykonywaniu przez Członka Zarządu i Rady powierzonych im obowiązków.
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie pełnią funkcji Członka Zarządu i funkcji Członka Rady Nadzorczej w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony ani w podmiotach, w których Bank posiada znaczny pakiet akcji.
2. Bank posiada Procedurę dokonywania ocen odpowiedniości Członków Zarządu Banku, Członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w ABS Banku Spółdzielczym. Procedura określa kryteria oceny Członków organów oraz osób spełniających Kluczowe Funkcje w ABS Banku Spółdzielczym a także Kandydatów do pełnienia tych funkcji, przebieg procesu oceny odpowiedniości a także Środki Naprawcze.
Polityka oceny odpowiedniości członków organów oraz osób pełniących Kluczowe Funkcje w ABS Banku Spółdzielczym została opracowana z uwzględnieniem:
  - 1) Wytycznych w sprawie oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (EBA/GL/2017/12 z dnia 21.03.2018);
  - 2) Wytycznych w sprawie zarządzania wewnętrznego (EBA/GL/2017/11) z dnia 21.03.2018);
  - 3) Metodyki oceny odpowiedniości członków organów podmiotów nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego;
  - 4) Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym i wykładni jej postanowień.W procesie oceny odpowiedniości indywidualnej ocenie podlega Członek Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku, w tym Członek Komitetu Audytu oraz Osoba spełniająca Kluczową Funkcję, a także Kandydat do pełnienia tych funkcji. Zbiorowej ocenie podlega Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu.

W procesie oceny odpowiedniości indywidualnej bada się spełnienie wymogów odpowiedniości wg kryteriów mających zastosowanie do ocenianej osoby. Kryteria mające zastosowanie do osoby ocenianej oraz elementy podlegające ocenie w ramach danego kryterium tj.:

- 1) poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego,
- 2) rękojmia należytego wykonywania funkcji,
- 3) poświęcanie czasu na wykonywanie obowiązków w banku,
- 4) łączenie stanowisk i funkcji,
- 5) niezależność, wiedza i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych,
- 6) wiedza i umiejętności z zakresu branży, w której działa bank,
- 7) powiązania z bankiem

W procesie oceny odpowiedniości kolegialnej bada się wymogi odpowiedniości całego składu odpowiednio Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu lub Zarządu w celu sprawdzenia czy indywidualne kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie poszczególnych członków organu dopełniają się w taki sposób, że zapewniony jest odpowiedni poziom kolegialnego zarządzania Bankiem (w przypadku Zarządu), lub poziom nadzoru nad zarządzaniem Bankiem (w przypadku Rady Nadzorczej), w tym odpowiedni udział osób spełniających kryteria wynikające z przepisów szczegółowych (Komitet Audytu).

Określając oczekiwany poziom kompetencji, uwzględnia się wymóg, aby organ, jako całość posiadał odpowiedni poziom kompetencji we wszystkich obszarach, co nie oznacza, że na każdym stanowisku wymagane są kompetencje na jednolicie wysokim poziomie we wszystkich obszarach.

W procesie rekrutacji członków organu zarządzającego Bank przestrzega obowiązujących przepisów i praktyk. Zasady ustalania składu liczebnego Rady Nadzorczej określa Statut Banku.

Rada Nadzorcza przeprowadza ocenę kolegialną Zarządu:

- 1) przed powołaniem nowego składu organu Banku na nową kadencję, niezależnie od tego, czy skład organu się zmienił,
  - 2) w razie zmiany podziału kompetencji w Zarządzie,
  - 3) przed przeprowadzeniem jakichkolwiek zmian w składzie organu, w szczególności powołania, odwołania, rezygnacji lub zawieszenia członków organu (lub bezpośrednio po tych zmianach, jeżeli z przyczyn niezależnych od Banku nie było możliwe wcześniejsze przeprowadzenie oceny – np. w razie złożenia przez członka organu rezygnacji ze skutkiem natychmiastowym),
  - 4) kiedy następuje istotna zmiana w zakresie modelu biznesowego Banku, gotowości do podejmowania ryzyka lub strategii dotyczących ryzyka bądź struktury,
  - 5) w razie wyjścia na jaw nowych okoliczności mogących wpływać na ocenę zbiorową odpowiedniości organu,
  - 6) w ramach kontroli lub przeglądu stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego,
  - 7) w razie istotnej zmiany oceny odpowiedniości poszczególnych członków organu,
  - 8) okresowo co najmniej raz na 2 lata
- oraz indywidualną

W procesie oceny Zarządu, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę zróżnicowanie organu, w tym że względu na wykształcenie, doświadczenie zawodowe, wiek osób w składzie Zarządu, przy czym decyzja w zakresie powołania poszczególnych osób w skład Zarządu Banku nie może być podjęta wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania, ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedniości organu jako całości lub kosztem odpowiedniości pojedynczych członków organu Banku.

Ocenie podlegają osoby ubiegające się i pełniące Kluczowe Funkcje w Banku.

Bank stosuje się do wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.

Ocena kolegialna Rady Nadzorczej obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego nadzoru nad zarządzaniem Bankiem i ocenę reputacji Banku jako pochodnej działań Członków Rady Nadzorczej. Zebranie Przedstawicieli uchwałą z dnia 19 maja 2021 r. pozytywnie oceniło sprawowanie funkcji nadzorczych przez Radę Nadzorczą jako organu kolegialnego i Komitet Audytu. Dokonało indywidualnej oceny wtórnej Członków Rady Nadzorczej. Członkowie Rady Nadzorczej posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków i spełniają wymogi zgodnie z art.22aa Ustawy Prawo Bankowe.

Rada Nadzorcza rokrocznie dokonuje oceny odpowiedniości Członków Zarządu ABS Banku Spółdzielczego.

Rada Nadzorcza stwierdziła, iż Członkowie Zarządu ABS Banku Spółdzielczego wywiązują się z powierzonych im obowiązków, zgodnie z wymogami Prawa bankowego, Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, Prawa spółdzielczego oraz wytycznych i rekomendacji KNF. Przedstawione w

formularzach oceny informacje wpływają pozytywnie na ocenę rękopisów, niezależności osądu oraz zdolności poświęcania wystarczającej ilości czasu pod kątem odpowiedniości do pełnienia funkcji w Banku. Członkowie Zarządu posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem a ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Rada Nadzorcza dokonała oceny kolegialnej w stosunku do całego składu Zarządu. Ocena wskazuje na wysoki poziom odpowiedniości kolegialnej organu zarówno w obszarze zarządzania jak i w obszarach ryzyk bankowych. Działania i zachowania Zarządu Banku wpływają pozytywnie na ocenę reputacji Banku w środowisku. Wyniki oceny rokrocznie przedkładane są Zebraniu Przedstawicieli.

Bank zapewnia niezbędne środki na szkolenia, których celem jest przygotowanie Członków Zarządu i Rady Nadzorczej do pełnionych przez nich funkcji.

3. Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków rady nadzorczej i zarządu banku, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane.

ABS Bank Spółdzielczy realizując zasady różnorodności zapewnia:

- 1) odpowiedni poziom wiedzy, umiejętności, wykształcenia, kompetencji i doświadczeń zawodowych członków Rady Nadzorczej i członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej i Zarządu jako organu działającego kolegialnie;
- 2) utrzymanie reprezentacji płci w Radzie Nadzorczej i Zarządzie na zbliżonym poziomie, przy czym zróżnicowanie ze względu na płeć w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej rozpatrywane jest łącznie. Decyzja w zakresie rekrutacji poszczególnych członków Zarządu lub wyboru członków Rady Nadzorczej nie podejmowana jest wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania, ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedniości organu lub kosztem odpowiedniości pojedynczych członków organu Banku;
- 3) prawidłową ocenę kwalifikacji Rady Nadzorczej oraz Zarządu;
- 4) prawidłową ocenę indywidualnych kwalifikacji członków Rady Nadzorczej oraz członków Zarządu;
- 5) wyeliminowanie potencjalnych konfliktów interesu wynikających z pełnionych funkcji i realizacji powierzonych zadań i obowiązków;
- 6) utrzymanie niezależności osądu członków Rady Nadzorczej i członków Zarządu.

Wprowadzona w Banku Polityka promuje zasady różnorodności na etapie wyboru członków Rady Nadzorczej i członków Zarządu, zapewnia odpowiedni wybór do Rady Nadzorczej i Zarządu osób posiadających zróżnicowane umiejętności, wykształcenie, doświadczenie zawodowe, wiedzę, płeć i wiek, upowszechnia różnorodne punkty widzenia, doświadczenia, pomysły w celu wspierania realizacji celów strategicznych Banku, promuje równość.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej reprezentują różne dziedziny wykształcenia oraz doświadczenia zawodowego, które korespondują z wykonywaną funkcją. Posiadają również szerokie spektrum poglądów i doświadczeń.

4. Posiadanie (bądź nie) przez bank oddzielnego komitetu ds. Ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu, które się odbyły.

W 2020 r. Bank nie tworzył w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka i ds. wynagrodzeń.

Nadzorowanie polityki w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń realizowane jest przez Radę Nadzorczą. Nadzór nad polityką wynagrodzeń Banku obejmuje ocenę adekwatności polityki i poszczególnych elementów składowych wynagrodzeń, w tym kształt systemów motywacyjnych.

W 2020 r. zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym w Banku funkcjonował Komitet Audytu (powołany spośród członków Rady Nadzorczej).

5. Opis przepływu informacji na temat ryzyka, kierowanych do rady nadzorczej i zarządu banku.

Przepływ informacji dotyczącej zarządzania ryzykami kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w ABS Banku Spółdzielczym definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowany do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

VI. FUNDUSZE WŁASNE.

1. Fundusze własne stanowią źródło finansowania działalności Banku i są gwarancją rozwoju. Stanowią również zabezpieczenie w przypadku poniesienia straty przez Bank. Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania Klientów Banku.
2. Bank posiada fundusze własne odpowiadające wymogom nadzorczym oraz dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną.
3. Fundusze własne uznane Banku obejmują:
  - 1) kapitał podstawowy Tier 1 na który składa się:
    - a) kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy) – tworzony zgodnie ze statutem;
    - b) instrumenty kapitałowe (fundusz udziałowy) - wpłacony przez udziałowców Banku zgodnie ze Statutem i regulacjami nadzorczymi. Zmiana funduszu udziałowego wymaga zgody Komisji Nadzoru finansowego;
    - c) skumulowane inne całkowite dochody – w skład w których wchodzi odpisy aktualizacyjne wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz wartość aktywów finansowych obrotowych;
  - 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier 1 :
    - a) wartości niematerialne i prawne;
    - b) korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny AVA – zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2016/101 z dnia 26 października 2015 r.;
  - 3) kapitał dodatkowy Tier 1 (AT1) do którego Bank nie zalicza żadnych pozycji,
  - 4) kapitał Tier 2 do którego zalicza kwotę rezerwy ogólnej z tyt. ryzyka kredytowego.
4. Bank zgodnie z regulacjami nadzorczymi w sprawie funduszy własnych banku, utrzymywał na koniec 2020r. fundusze własne na poziomie 43 920 020 zł, pozwalającym pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
5. Strukturę funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2020r. przedstawia poniższa tabela w oparciu o wzór stanowiący załącznik nr 6 do Rozporządzenia nr 1423/2013. W celu przejrzystości danych zawartych w poniższej tabeli zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych, jednocześnie zachowując numerację zgodną ze wzorem załącznika nr 6.

Informacja na temat funduszy własnych		Kwota w dniu ujawnienia (zł/%)
Kapitał podstawowy Tier I: Instrumenty i kapitały rezerwowe		
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	1 638 300
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	41 904 630
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	43 542 930
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-15 570
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-97 340
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-112 910
29	Kapitał podstawowy Tier I	43 430 020
Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne		
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	43 430 020
Kapitał Tier II: Instrumenty i rezerwy		
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	490 000
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	490 000
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne		

58	Kapitał Tier II	490 000
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	43 920 020
60	Aktywa ważone ryzykiem	201 723 173
Współczynniki i bufory kapitałowe		
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,99
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,99
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,20
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym, wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	5 717 616
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	5 717 616
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,99
Pułapy stosowane do uwzględnienia rezerw w kapitale Tier II		
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	490 000
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	2 521 540

VII. WYMOGI KAPITAŁOWE.

1. Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w Banku z uwzględnieniem strategii Banku, polityki kapitałowej oraz planów kapitałowych.
2. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, Bank dąży do sprecyzowania czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.
3. Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.
4. Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka.
5. Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe (wyniki metod szacowania kapitału) i jakościowe, w szczególności w zakresie danych wejściowych i wyników stosowanych modeli.
6. Rezultatem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.

7. Według zasad pakietu CRD IV/CRR adekwatność kapitałowa w 2020 r. była analizowana w oparciu o trzy rodzaje współczynników:
  - 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I,
  - 2) współczynnik kapitału Tier I,
  - 3) całkowity współczynnik kapitałowy.
8. Na dzień 31.12.2020r. wszystkie wskaźniki kapitałowe ukształtowały się powyżej regulacyjnych wymogów minimalnych.
9. Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego.
10. Ryzyka istotne identyfikowane w Banku w 2020r. w ramach pomiaru adekwatności kapitałowej to:
  - 1) Ryzyko kredytowe,
  - 2) Ryzyko koncentracji zaangażowań w ramach przekroczenia limitów koncentracji wynikających z regulacji nadzorczych,
  - 3) Ryzyko operacyjne w tym ryzyko braku zgodności, ryzyko prawne i ryzyko informatyczne, z uwagi na potencjalne zagrożenia wystąpienia zdarzeń operacyjnych na każdym stanowisku pracy oraz w każdym obszarze funkcjonowania Banku, jak również z uwagi na objęcie tego ryzyka zewnętrznymi normami nadzorczymi;
  - 4) Ryzyko walutowe,
  - 5) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z uwagi na znaczący wpływ wyniku z tytułu odsetek na wynik finansowy Banku w tyt. ryzyka przeszacowania i bazowego,
  - 6) Ryzyko płynności, jako podstawowe ryzyko w działalności Banku - utrata płynności może w skrajnej sytuacji doprowadzić do upadku Banku, ponadto ryzyko płynności zostało objęte zewnętrznymi normami nadzorczymi,
  - 7) Ryzyko kapitałowe w kontekście oceny wielkości posiadanych funduszy własnych w relacji do minimalnych wymogów kapitałowych.

Ponadto ryzyko biznesowe uznane jest za istotne z uwagi na wielość obszarów, których dotyczy. Ryzyko w ramach adekwatności kapitałowej przejawia się w ramach ryzyka wyniku finansowego i ryzyka strategicznego uznanego w 2020 r. za nieistotne w ramach wyliczenia dodatkowego wymogu kapitałowego.
12. Ryzyka nieistotne identyfikowane w Banku w ramach pomiaru adekwatności kapitałowej:
  - 1) ryzyko koncentracji zaangażowań w zakresie dużych zaangażowań, w sektor gospodarki, przyjętych form zabezpieczeń, w produkt i w region geograficzny,
  - 2) ryzyko stopy procentowej w ramach ryzyka opcji klienta,
  - 3) ryzyko cyklu gospodarczego,
  - 4) ryzyko strategiczne,
  - 5) ryzyko wyniku finansowego,
  - 6) ryzyko rezydualne,
  - 7) ryzyko reputacji,
  - 8) ryzyko transferowe,
  - 9) ryzyko modeli,
  - 10) ryzyko bancassurance,
  - 11) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.
13. Bank stosuje metody wyliczania wymogów kapitałowych zgodnie z regulacjami nadzorczymi tj.:
  - 1) w zakresie ryzyka kredytowego metodę standardową z uwzględnieniem współczynnika wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw. Współczynnik ten wynosi 0,7619 i stosowany jest w przypadku ekspozycji wobec przedsiębiorstw i ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach,
  - 2) w zakresie ryzyka operacyjnego metodę wskaźnika bazowego,
  - 3) w zakresie ryzyka walutowego metodą podstawową,
  - 4) z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań obliczany zgodnie z regulacjami nadzorczymi.
14. Ponadto Bank wyznacza wymogi kapitałowe dla pozostałych istotnych ryzyk zgodnie z metodologią opisaną w Procedurze wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitałowej ABS Banku Spółdzielczego zatwierdzoną Uchwałą Rady Nadzorczej nr 12/1/2021 z dnia 29.01.2021r.
15. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z kategorii ekspozycji w ramach przeliczenia wymogu z tytułu ryzyka kredytowego.

KATEGORIA	Wyszczególnienie	Kwota w zł
I	ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	184 166
II	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	172 391
III	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	4 707
VI	ekspozycje wobec instytucji	73 030
VII	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	4 561 600
VIII	ekspozycje detaliczne	1 282 336
IX	ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	8 206 667
X	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	699 895
XVI	ekspozycje kapitałowe	406 355
XVII	inne ekspozycje	546 707
RAZEM		16 137 854

16. Poniższe zestawienie przedstawia poziom wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne wg stanu na 31.12.2020r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Ryzyko kredytowe	16 137 854
2.	Ryzyko operacyjne	2 158 516
3.	Ryzyko walutowe	0
4.	Minimalne wymogi kapitałowe	18 296 370
5.	Ryzyko stopy procentowej z tyt. ryzyka przeszacowania	101 731
6.	Ryzyko stopy procentowej z tyt. ryzyka bazowego	0
7.	Ryzyko płynności	0
8.	Dodatkowy wymóg kapitałowy	101 731
9.	Całkowity wymóg kapitałowy	18 398 101
10.	Współczynnik kapitałowy Tier I	18,99%
10.	Całkowity współczynnik kapitałowy	19,20%
11.	Całkowity wewnętrzny współczynnik kapitałowy	19,10%

17. W celu ustalenia łącznej wartości oszacowanych wymogów kapitałowych Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

18. Całkowity wymóg kapitałowy z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień 31.12.2020r. wyniósł 18 398 101 zł stanowiąc 41,8% funduszy własnych i zachowując łączny limit na alokację funduszy własnych co prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Poziom alokacji Banku	Stan na 31.12.2020r.
Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka kredytowego	58%	36,7%
Wymóg z tyt. ryzyka operacyjnego	8%	4,9%
Wymóg z tyt. ryzyka walutowego	0,5%	0,0%
Wymóg z tyt. ryzyka stopy procentowej w ramach ryzyka przeszacowania	3%	0,2%
Wymóg z tyt. ryzyka stopy procentowej w ramach ryzyka bazowego	4,5%	0,0%
Wymóg z tyt. ryzyka płynności	1%	0,0%
OGÓŁEM	75%	41,8%

VIII. BUFORY KAPITAŁOWE.

1. Bank, zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, w 2020 roku wyliczał bufor zabezpieczający, który stanowił 2,5% łącznych kwot ekspozycji ważonych ryzykiem i stanowił na dzień 31 grudnia 2020 r. kwotę 5 717 616 zł,
2. W 2020 roku Bank nie wyliczał bufora antycyklicznego, ponieważ wskaźnik tego bufora dla ekspozycji polskich zgodnie z art. 83 ww. Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym wynosił 0%.

IX. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO.

1. Należności przeterminowane rozumiane są jako należności z niespłaconą w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub rat kapitałowych.
2. Należności z rozpoznaną utratą wartości są to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do należności zagrożonych w ramach kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej.
3. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria: kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek, kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, kredytobiorcy.
4. Proces monitoringu realizowany jest w oparciu o:
  - 1) analizę przebiegu spłaty ekspozycji kredytowych oraz dotychczasowej współpracy z klientem,
  - 2) ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej i majątkowej kredytobiorcy,
  - 3) kontrolę i aktualizację stanu i wartości ustanowionych zabezpieczeń.
5. Podstawę tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowych bez uwzględnienia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi, ale z uwzględnieniem przewidywanej w związku z restrukturyzacją zadłużenia kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej.
6. Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi tworzy się w ciężar kosztów.
7. Ustala się następujące wielkości tworzonych rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi:
  - 1) w zakresie ekspozycji kredytowych, wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” tworzy się rezerwę oraz odpis aktualizujący w wysokości co najmniej 1,5% ich podstawy;
  - 2) w zakresie ekspozycji kredytowych zakwalifikowanych do kategorii „pod obserwacją” tworzy się rezerwę oraz odpis aktualizujący na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej 1,5% ich podstawy;
  - 3) w zakresie ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do „grupy zagrożonych”, tworzy się rezerwę oraz odpis aktualizujący na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej:
    - 20% podstawy ekspozycji zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”,
    - 50% podstawy ekspozycji zaklasyfikowanych do kategorii „wątpliwe”,
    - 100% podstawy ekspozycji zaklasyfikowanej do kategorii „stracone”.
8. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2020 roku oraz średnią kwotę ekspozycji w 2020 roku w podziale na kategorie przedstawia poniższe zestawienie.

KATEGORIA	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2020r. w zł	Średnia kwota w 2020r. w zł
I	ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	111 572 981	113 825 048
II	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	10 774 467	9 931 144
III	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	117 587	85 035
VI	ekspozycje wobec instytucji	113 156 197	107 942 937
VII	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	74 750 608	65 070 828
VIII	ekspozycje detaliczne	21 372 271	18 355 257

IX	ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	126 208 819	130 499 118
X	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	8 728 449	6 328 928
XVI	ekspozycje kapitałowe	5 079 433	3 213 188
XVII	inne ekspozycje	11 138 771	11 164 898
RAZEM		482 899 583	466 416 381

9. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów i według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji w wartości nominalnej:

1) Strukturę zaangażowania wobec sektora finansowego w zakresie ekspozycji kredytowych i należności od Banku Zrzeszającego w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki	112 607 664
	Należności bez rozpoznanej utraty wartości	112 607 664
	Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
2.	Pozostałe instytucje finansowe	2 089 546
	Należności bez rozpoznanej utraty wartości	2 089 546
	Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		114 697 210

2) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w zakresie ekspozycji kredytowych w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1	Przedsiębiorstwa	143 117 111
	Należności bez rozpoznanej utraty wartości	134 836 208
	Należności z rozpoznaną utratą wartości	8 280 903
2	Przedsiębiorcy indywidualni	19 683 045
	Należności bez rozpoznanej utraty wartości	17 950 977
	Należności z rozpoznaną utratą wartości	1 732 068
3	Osoby prywatne	49 723 324
	Należności bez rozpoznanej utraty wartości	47 965 603
	Należności z rozpoznaną utratą wartości	1 757 721
4	Rolnicy indywidualni	7 290 785
	Należności bez rozpoznanej utraty wartości	7 273 588
	Należności z rozpoznaną utratą wartości	17 197
5	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	285 565
	Należności bez rozpoznanej utraty wartości	285 565
	Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		220 099 830

- 3) Strukturę zaangażowania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych w zakresie ekspozycji kredytowych w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	8 592 801
Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	8 592 801

- 4) Ogółem zaangażowanie Banku wobec poszczególnych sektorów wg stanu na 31.12.2020 rok w wartości nominalnej w zakresie ekspozycji kredytowych i należności wobec Banku Zrzeszającego wyniosło 343 389 841 zł.

10. Struktura zaangażowania Banku w poszczególnych branżach:

- 1) Klasyfikacji w ramach branż podlegają wszystkie ekspozycje kredytowe za wyjątkiem ekspozycji osób fizycznych. Podstawą zakwalifikowania ekspozycji kredytowej do danej branży jest rodzaj przeważającej działalności kredytobiorcy wymieniony w Krajowym Rejestrze Urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON.

- 2) Strukturę zaangażowania Banku (wartość nominalna i pozabilansowa bez odsetek ekspozycji kredytowych) w poszczególnych branżach według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Branże	Wartość w zł
SEKCJA A Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo	10 284 880
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	10 267 683
Należności z rozpoznaną utratą wartości	17 197
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	89 189 990
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	86 495 838
Należności z rozpoznaną utratą wartości	2 694 152
SEKCJA D Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3 488 222
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	3 488 222
Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
SEKCJA E DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	3 749 104
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	2 800 413
Należności z rozpoznaną utratą wartości	948 691
SEKCJA F Budownictwo	44 492 823
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	44 424 353
Należności z rozpoznaną utratą wartości	68 470
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	29 800 205
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	25 731 872
Należności z rozpoznaną utratą wartości	4 068 333
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	2 114 212
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	1 967 239
Należności z rozpoznaną utratą wartości	146 973
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,	9 968 349
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	8 686 161
Należności z rozpoznaną utratą wartości	1 282 189
SEKCJA J Informacja i komunikacja	6 019 098
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	5 988 219
Należności z rozpoznaną utratą wartości	30 879

SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2 492 912
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	2 492 912
Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,	15 153 359
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	15 153 359
Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
SEKCJA M Działalność, profesjonalna, naukowa i techniczna	2 271 282
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	300 314
Należności z rozpoznaną utratą wartości	1 970 968
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	131 904
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	10 164
Należności z rozpoznaną utratą wartości	121 740
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,	8 592 801
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	8 592 801
Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
SEKCJA P Edukacja	535 682
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	535 682
Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	93 738
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	93 738
Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	44 171
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	17 162
Należności z rozpoznaną utratą wartości	27 009
SEKCJA S Pozostała działalność usługowa	393 149
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	393 149
Należności z rozpoznaną utratą wartości	0
Razem	228 815 881
Osoby prywatne	54 148 856
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	52 391 135
Należności z rozpoznaną utratą wartości	1 757 721
Razem	282 964 737

11. Strukturę należności w zakresie ekspozycji kredytowych i należności wobec Banku Zrzeszającego według okresów zapadalności według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Klasy należności	bez określonego terminu	od 1 dnia do 1 tygodnia	od 1 tygodnia do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy	od 6 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 2 lat	od 2 do 5 lat	od 5 do 10 lat	od 10 do 20 lat	powyżej 20 lat
Sektor finansowy	84 621 886	104 883 652	16 208	9 164	12 914	171 311	49 992	12 498	0	0	0
Przedsiębiorstwa	4 008 884	6 677	4 158 202	6 893 282	12 766 721	35 513 562	26 984 594	35 982 025	17 236 764	5 328 668	0
Gospodarstwa domowe	3 221 326	123 446	1 049 202	2 858 056	3 633 498	8 989 257	10 057 768	21 073 583	17 480 914	10 352 536	1 666 733
Institucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0	0	4 804	8 443	11 698	22 780	46 997	102 541	76 355	0	0
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	1 333	20 047	421 425	442 805	885 617	1 771 227	4 607 535	0	0	0
RAZEM	91 852 096	105 015 108	5 248 463	10 190 370	16 867 636	45 582 527	38 910 578	61 778 182	34 794 033	15 681 204	1 660 733

12. Struktura należności przeterminowanych i z rozpoznaną utratą wartości.

Ekspozycje przeterminowane według stanu na 31.12.2020r.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartości w zł
1.	Sektor finansowy	30
2.	Sektor niefinansowy	4 645 903
3.	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0
	RAZEM	4 645 933

Ekspozycje o utraconej wartości wg stanu na 31.12.2020r.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartości w zł
1.	Sektor finansowy	0
2.	Sektor niefinansowy:	
	- w sytuacji poniżej standardu	2 139 822
	- w sytuacji wątpliwej	3 605 878
	- w sytuacji straconej	-12
3.	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0
	RAZEM	5 745 688

13. Uzgodnienia zmian stanów rezerw celowych z tytułu ekspozycji zagrożonych oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi według stanu na dzień 31.12.2020r. przedstawiają poniższe tabele.

Kategorie należności	Saldo początkowe	Zmniejszenia	Zwiększenia	Saldo końcowe
Należności w sytuacji normalnej i pod obserwacją	256 471	233 667	231 576	254 380
Należności poniżej standardu	997 933	998 761	834 545	833 717
Należności wątpliwe	1 256 173	1 350 590	3 492 345	3 397 928
Należności stracone	1 986 169	238 621	99 702	1 847 250
RAZEM	4 496 747	2 821 640	4 658 168	6 333 275

Tytuł odpisu	Saldo początkowe	Zmniejszenia	Zwiększenia	Saldo końcowe
Odpis na odsetki od należności od sektora finansowego		0	0	0

Odpis na odsetki od należności od sektora niefinansowego	625 828	123 826	229 499	731 501
Odpis na odsetki od należności od sektora budżetowego	0	0	0	0
RAZEM	625 828	123 826	229 499	731 501

14. Informacje dotyczące należności nieobsługiwanych i restrukturyzowanych.

Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych według stanu na 31.12.2020r.

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
			w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonania zobowiązania	w tym ekspozycje z utratą wartości				
Kredyty i zaliczki	282 663	3 885 598	3 885 598	282 663	2 441	1 817 424	0	0
<i>banki centralne</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>instytucje rządowe</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>instytucje kredytowe</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>inne instytucje finansowe</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>przedsiębiorstwa</i>	52 377	1 986 971	1 986 971	52 377	0	668 460	0	0
<i>gospodarstwa domowe</i>	230 286	1 898 627	1 898 627	230 286	2 441	1 148 964	0	0
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Zobowiązania do udzielenia pożyczki</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
łącznie	282 663	3 885 598	3 885 598	282 663	2 441	1 817 424	0	0

Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania według stanu na 31.12.2020r.

	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna											
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane								w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
	Nieprzeterminowane lub przeterminowania dni ≤ 30 dni	Przeterminowane >30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane				>pow. 5 lat	>5lat ≤ 7 lat	>7lat	
>90 dni ≤180 dni					>180 dni ≤1 rok	>1 rok ≤5 lat						
Kredyty i zaliczki	330 126 731	330 043 481	83 250	12 558 082	9 157 548	574 181	496 596	2 329 757	0	0	0	12 558 082
<i>Banki centralne</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Institucje rządowe</i>	8 591 146	8 591 146	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Institucje kredytowe</i>	112 610 713	112 610 713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Inne instytucje finansowe</i>	2 098 621	2 098 621		958	958	0	0	0	0	0	0	958
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	134 054 430	134 050 413	4 017	8 705 077	7 270 800	34 121		1 400 156				8 705 077
<i>w tym MSP</i>	133 047 776	133 043 759	4 017	8 705 077	7 270 800	34 121		1 400 156				8 705 077
<i>Gospodarstwo domowe</i>	72 771 821	72 692 588	79 233	3 852 047	1 885 790	540 060	496 596	929 601				3 852 047
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	114 240 227	114 240 227	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Banki centralne</i>	85 848 723	85 848 723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Institucje rządowe</i>	15 358 896	15 358 896	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Institucje kredytowe</i>	13 032 608	13 032 608	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Inne instytucje finansowe</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekspozycje pozabilansowe												0
<i>Banki centralne</i>												0
<i>Institucje rządowe</i>												0
<i>Institucje kredytowe</i>												0
<i>Inne instytucje finansowe</i>												0
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>												0
<i>Gospodarstwo domowe</i>												0
Łącznie	444 366 958	444 283 708	83 250	12 558 082	9 157 548	574 181	496 596	2 329 757	0	0	0	12 558 082

Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy według stanu na 31.12.2020r.

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe		
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane - skumulowana utrata wartości i rezerwy		Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu				Skumulowane odpisanie częściowe	Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
	w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3				
Kredyty i zaliczki	330 126 731			12 558 082			476 825			6 588 909					5 967 315
<i>Banki centralne</i>	0														
<i>Institucje rządowe</i>	8 591 146														
<i>Institucje kredytowe</i>	112 610 713														
<i>Inne instytucje finansowe</i>	2 098 621			958					958						
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe w tym MSP</i>	134 054 430			8 705 077			10 471		4 304 861					4 400 216	
<i>Gospodarstwa domowe</i>	72 771 821			3 852 047			466 354		2 283 090					1 567 099	
Dłużne papiery wartościowe	114 240 227														
<i>Banki centralne</i>	85 848 723														
<i>Institucje rządowe</i>	15 358 896														
<i>Institucje kredytowe</i>	13 032 608														
<i>Inne instytucje finansowe</i>	0														
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	0														
Ekspozycje pozabilansowe	53 998 244														
<i>Banki centralne</i>															
<i>Institucje rządowe</i>															
<i>Institucje kredytowe</i>															
<i>Inne instytucje finansowe</i>															
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>															
<i>Gospodarstwa domowe</i>															
łącznie	498 365 202			12 558 082			476 825		6 588 909					5 967 315	

Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne według stanu na 31.12.2020r.

	Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie	
	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0	0
<i>Nieruchomości mieszkalne</i>	0	0
<i>Nieruchomości komercyjne</i>	0	0
<i>Ruchomości (samochody, środki transportu, itp..)</i>	0	0
<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>	0	0
<i>Pozostałe</i>	0	0
łącznie	0	0

X. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ.

Na dzień 31.12.2020r. wszystkie aktywa Banku są wolne od obciążeń.

XI. EKSPozyCJA NA RYZYKO RYNKOWE W RAMACH RYZYKA WALUTOWEGO.

- Na dzień 31.12.2020 r. ryzyko rynkowe stanowiło w Banku jedynie ryzyko walutowe, dla którego wymogi kapitałowe wyliczane były zgodnie z art. 351 Rozporządzenia CRR:
  - Wymóg kapitałowy zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b: nie dotyczy Banku,
  - Wymóg kapitałowy zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c – ryzyko walutowe: 0,00 zł.
- Podstawowe informacje i cele zarządzania ryzykiem walutowym, opis sposobu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka oraz rozwiązania organizacyjne w tym zakresie zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 1** do niniejszej Informacji.

XII. RYZYKO OPERACYJNE.

- W zakresie ryzyka operacyjnego, Bank w 2020r. stosował metodę podstawowego wskaźnika bazowego(BIA) opisaną w regulacjach nadzorczych. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na 31.12.2020r. ukształtował się na poziomie 2 158 516 zł.
- Suma strat bezpośrednich (rzeczywistych) brutto z tytułu ryzyka operacyjnego jakie poniósł Bank w okresie od stycznia do końca grudnia 2020r. jest na poziomie 1 906,21 zł. Bank odzyskał 772,76 zł. W rezultacie suma strat rzeczywistych netto wyniosła 1 133,45 zł. Natomiast suma strat pośrednich (potencjalnych) ukształtowała się na poziomie 144 926,60 zł.
- Zestawienie strat za rok 2020 w podziale na Rodzaje zdarzeń przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj zdarzenia	Strata bezpośrednia	Strata pośrednia	Ogółem strata	Odzysk	Strata bezpośrednia netto	Ilość
1. Oszustwo wewnętrzne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
2. Oszustwo zewnętrzne	0,00	101,35	101,35	0,00	0,00	9
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	137 365,05	137 365,05	0,00	0,00	16
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00	14,47	14,47	0,00	0,00	1
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	1 133,45	94,08	1 227,53	0,00	1 133,45	5
6. Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	0,00	2 823,79	2 823,79	0,00	0,00	88
7. Wykonywanie transakcji dostawy i zarządzanie procesami operacyjnymi	772,76	4 527,86	5 300,62	772,76	0,00	302
RAZEM	1 906,21	144 926,60	146 832,81	772,76	1 133,45	421

- Bank przyjmuje następujące działania mitygujące pozwalające na redukcję ryzyka operacyjnego:
  - stosowanie jasno określonej polityki personalnej, schematów podległości służbowej, zakresów kompetencji i upoważnień na różnych szczeblach organizacyjnych,
  - stosowanie sformalizowanych procedur i regulacji w zakresie wszystkich obszarów działalności bankowej, ryzyk bankowych, gospodarki majątkiem własnym,
  - stosowanie wszelkich dostępnych środków w zakresie bezpieczeństwa informacyjnego,
  - szkolenia i inne działania edukacyjne wobec pracowników i klientów ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego i bankowości elektronicznej,
  - rzetelną identyfikację i ocenę zagrożeń na które narażony jest Bank związanych z ryzykiem operacyjnym w celu stworzenia bazy danych o stratach powstających wewnątrz Banku i w miarę możliwości o stratach zewnętrznych,
  - ochronę ubezpieczeniową – od mienia, od zdarzeń losowych, od odpowiedzialności cywilnej,

- 7) transfer ryzyka poprzez outsourcing,
  - 8) tworzenie planów awaryjnych na wypadek zakłóceń działalności.
5. Odnotowane zdarzenia i poniesione straty w 2020r. nie spowodowały wzrostu ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne w związku z czym nie było konieczności tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego. Powyższe zdarzenia nie spowodowały sytuacji, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na działalność Banku, stwarzając zagrożenia dla ciągłości działalności.
  6. W 2020 roku w Banku nie wystąpiły istotne jednostkowo zdarzenia operacyjne, a całkowita wartość strat wynikała ze zróżnicowanych zdarzeń.
  7. Podstawowe informacje i cele zarządzania ryzykiem operacyjnym, opis sposobu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka oraz rozwiązania organizacyjne w tym zakresie zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 1** do niniejszej Informacji.

XIII. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM.

1. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości zaklasyfikowane do portfela bankowego.
2. Bank zaangażował się w akcje Banku Zrzeszającego BPS S.A. w celu jego dokapitalizowania, akcje Centrum Finansowego Banku BPS S.A. oraz udziały w Spółdzielni System Ochrony Zrzeszenia BPS.
3. Bank stosował metody wyceny ekspozycji kapitałowych zgodnie z Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2018r. poz. 395 z późn.zm.). Metody te zostały opisane w *Zasadach rachunkowości ABS Banku Spółdzielczego*. Zgodnie z obowiązującą regulacją udziały lub akcje w innych jednostkach oraz inne inwestycje zaliczone do aktywów trwałych wyceniane były według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.
4. Wartość bilansową instrumentów kapitałowych znajdujących się w portfelu Banku na dzień 31.12.2020r. przedstawia poniższa Tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Akcje Banku BPS S.A.	2 500 000
Akcje Centrum Finansowego Banku BPS S.A.	10 000
Udziały w Spółdzielni SOZ BPS	2 000
Razem zaangażowanie Banku w instrumenty kapitałowe	2 512 000

5. W 2020 roku Bank nie dokonał sprzedaży instrumentów finansowych. W związku z powyższym w Banku nie wystąpiły zrealizowane zyski lub straty z tytułu sprzedaży i likwidacji, ujęte w funduszach własnych.

XIV. EKSPOZYCJE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM.

1. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej dla produktów bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych. Pomiar ryzyka ma charakter całościowy i obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku. Analiza ryzyka stopy procentowej w działalności Banku przeprowadzana jest dla wszystkich pozycji aktywów i pasywów wrażliwych w przeliczeniu na PLN, w tym w podziale na grupy bazowe. Bank nie posiada portfela handlowego, stąd ekspozycja na ryzyko stóp procentowych dotyczy wyłącznie portfela bankowego. Bank dokonuje pomiaru ryzyka wynikającego z ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym, które mają wpływ zarówno na dochody, jak i na wartość ekonomiczną Banku
2. Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej odnoszą się do wszystkich pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku podatnych na zmiany stóp procentowych i obejmują trzy podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:
  - Ryzyko niedopasowania** – zwane dalej ryzyko przeszacowania, ryzyko wynikające ze struktury terminowej pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych instrumentów. Obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe);
  - Ryzyko bazowe** – ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności/wymagalności, ale są wyceniane według różnych

indeksów stóp procentowych. Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy Bank lub jego klient może zmienić poziom i terminy przepływów pieniężnych. Może to być ryzyko wynikające z:

- a) pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne) – np. kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem pozostałej części kredytu lub zmiany charakteru oprocentowania (stałe/zmienne), różnego typu instrumenty dłużne zawierające opcje typu *call* lub *put*, dające możliwość wcześniejszego wykupu instrumentu;
  - b) domyślnie wbudowanej elastyczności lub w ramach terminów dla pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta) – np. różnego typu depozyty bez oznaczonego terminu wymagalności, pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie, często bez żadnych kar.
3. Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych, w największym stopniu wpływa na poziom zmian wyniku odsetkowego.
4. Pomiar ryzyka stopy procentowej polega na:
- 1) w ramach ryzyka przeszacowania i bazowego: porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne oraz wyliczaniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych,
  - 2) poza analizą opisaną w pkt 1, wyliczaniu zmian EVE, przy różnych scenariuszach zmian w zakresie krzywej dochodowości.
5. Pomiar ryzyka opcji klienta bada się na dwóch poziomach:
- 1) w ramach opracowywania nowych produktów lub zmian w już obowiązujących regulacjach, tak by uniknąć zawierania zobowiązań zbyt ryzykownych dla Banku,
  - 2) poprzez analizę poziomu wykorzystywania opcji klienta, na podstawie zrywalności depozytów oraz spłat kredytów przed terminem umownym, i jego wpływu na zmianę wyniku odsetkowego oraz na zmianę wartości ekonomicznej kapitału oraz analizę depozytów o nieokreślonym terminie wymagalności / przeszacowania.
- W ramach Przeglądu zarządczego Etap 1 Bank dokonuje oceny istotności ryzyka opcji klienta gdzie w 2020r. roku uznał go za nieistotne.
- Analizę depozytów o nieokreślonym terminie wymagalności / przeszacowania sporządza się raz w roku w ramach badania istotności ryzyka bądź częściej, gdy w ramach zarządzania ryzykiem płynności nastąpi przekroczenie limitów w zakresie stabilności depozytów.
6. Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:
- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
  - 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego (w tym testy warunków skrajnych),
  - 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej,
  - 4) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.
7. Dla potrzeb sporządzenia luki terminów przeszacowania przyjmuje się, że termin przeszacowania dla aktywów/ pasywów wrażliwych o stopie stałej jest równy terminowi ich zapadalności/ wymagalności, a termin przeszacowania dla aktywów/ pasywów wrażliwych o stopie zmiennej jest równy terminowi zmiany oprocentowania.
8. W ramach pomiaru ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym przeprowadzane są testy warunków skrajnych mające na celu ustalenie wpływu nagłej i nieoczekiwanej zmiany poziomu stóp procentowych na wynik odsetkowy (w relacji do poziomu funduszy własnych) oraz testy w ramach wartości ekonomicznej Banku. Wyniki testów wykorzystywane są przy ocenie profilu ryzyka, w procesach bieżącego zarządzania ryzykiem, planowania, oceny adekwatności kapitałowej oraz weryfikacji poziomu limitów wewnętrznych.
9. W zakresie ryzyka stopy procentowej wg stanu na 31.12.2020r. w okresach kwartalnych wykonywane są TWS:
- 1) polegające na sprawdzeniu podatności dochodu odsetkowego Banku na ryzyko niespodziewanych zmian stóp procentowych w okresie 12 miesięcy od daty TWS w granicach:
    - a) 200 punktów bazowych w przypadku analizy luki terminów przeszacowania (wyłączając produkty oprocentowane poniżej 2% w ramach spadku stóp procentowych),
    - b) 35 punktów bazowych w przypadku analizy luki ryzyka bazowego (wyłączając produkty oprocentowane poniżej 0,35% w ramach spadku stóp procentowych),

- 2) na poziom wartości ekonomicznej kapitału (EVE) wg następujących scenariuszy:
- I szok - równoległy wzrost,
  - II szok - równoległy spadek,
  - III gwałtowniejszy szok - spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych,
  - IV bardziej umiarkowany szok - wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych,
  - V wzrost szoku - dla stóp krótkoterminowych,
  - VI spadek szoku - dla stóp krótkoterminowych,
  - wzrost o 200 p.b.,
  - spadek o 200 p.b.
10. W celu sprawdzenia podatności dochodu odsetkowego Banku na ryzyko niespodziewanych zmian stóp referencyjnych z wyłączeniem testów warunków skrajnych, analizie poddane będą wielkości zmian stóp procentowych w granicach:
w okresach miesięcznych:
- o 100 punktów bazowych w przypadku analizy luki terminów przeszacowania wyłączając produkty oprocentowane poniżej 1% w ramach spadku stóp procentowych,
  - o 10 punktów bazowych w przypadku analizy luki ryzyka bazowego wyłączając produkty oprocentowane poniżej 0,10% w ramach spadku stóp procentowych,
  - o 50 punktów bazowych w przypadku analizy luki terminów przeszacowania wyłączając produkty oprocentowane poniżej 0,50% w ramach spadku stóp procentowych,
  - o 25 punktów bazowych w przypadku analizy luki terminów przeszacowania wyłączając produkty oprocentowane poniżej 0,25% w ramach spadku stóp procentowych.
  - najbardziej prawdopodobnych i pesymistycznych sytuacji zmian stóp procentowych w sytuacji zmiany oprocentowania stawek referencyjnych przez RPP lub zmian oprocentowania produktów z oprocentowaniem uzależnionym od decyzji Banku bądź na polecenie Zarządu.
11. W 2020 roku Bank narażony był na ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku odsetkowego w przypadku spadku stóp procentowych. Na dzień 31.12.2020r. potencjalną negatywną zmianę wyniku odsetkowego w ramach stosowanych testów warunków skrajnych i scenariuszy przedstawiają poniższe tabele:

TWS w zakresie zmian dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy		
Zmiana stóp procentowych	Zmiana dochodu odsetkowego w zł	Udział zmiany dochodu odsetkowego w funduszach własnych
RYZIKO PRZESZACOWANIA		
+ 200 pb	1 563 815	3,6%
- 200 pb	-4 054 533	9,2%
RYZIKO BAZOWE		
+ 35 pb	1 238 952	2,8%
- 35 pb	-657 586	1,5%

Scenariusze zmian dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy		
Zmiana stóp procentowych	Zmiana dochodu odsetkowego w zł	Udział zmiany dochodu odsetkowego w funduszach własnych
RYZIKO PRZESZACOWANIA		
+ 100 pb	781 908	1,8%
+ 50 pb	390 954	0,9%
+ 25 pb	195 477	0,4%
- 25 pb	-418 381	1,0%
- 50 pb	-797 770	1,8%
- 100 pb	-2 178 151	5,0%

RYZIKO BAZOWE

+ 10 pb	353 986	0,8%
- 10 pb	-221 391	0,5%

12. Test warunków skrajnych w zakresie wpływu nieoczekiwanej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału (EVE) przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	EVE	Zmiana EVE	Zmiana EVE do Tier 1 /FW	Limit	Wykorzystanie limitu*
Scenariusz bazowy (brak zmian stóp)	42 900 197				
I szok równoległy wzrost	40 037 477	-2 862 720	6,6%	15%	43,9%
II szok równoległy spadek	42 835 952	-64 244	0,1%	15%	1,0%
III gwałtowniejszy szok (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych)	41 191 656	-1 708 540	3,9%	15%	26,2%
IV bardziej umiarkowany szok (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych)	42 836 059	-64 138	0,1%	15%	1,0%
V wzrost szoku dla stóp krótkoterminowy	42 347 879	-552 318	1,3%	15%	8,5%
VI spadek szoku dla stóp krótkoterminowy	42 726 948	-173 248	0,4%	15%	2,7%
Wzrost o 200 pb	40 516 816	-2 383 381	5,4%	20%	27,1%
Spadek o 200 pb	42 869 992	-30 204	0,1%	20%	0,3%

*Wykorzystanie limitu jest obliczane jedynie dla wariantu spadku wartości EVE w wyniku testu

13. Test odwrócony roku wykazał, iż maksymalna zmiana stóp procentowych, przy której wynik finansowy nie będzie ujemny wynosi 1,59 pp. w 2020r.
14. Podstawowe informacje i cele zarządzania ryzykiem stopy procentowej, opis sposobu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka oraz rozwiązania organizacyjne w tym zakresie zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 1** do niniejszej Informacji.

XV. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ.

- W Banku nie został powołany komitet do spraw wynagrodzeń, ponieważ zgodnie z art. 9cb ust. 1 ustawy Prawo bankowe komitet do spraw wynagrodzeń działa w banku istotnym.
- W zakresie polityki zmiennych składników wynagradzania w ABS Banku Spółdzielczym obowiązuje zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka ABS Banku Spółdzielczego. Polityka podlega przeglądowi nie rzadziej niż raz w roku przez Zespół ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.
- Polityka Banku w obszarze zmiennych składników pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku realizowana jest z uwzględnieniem zasady proporcjonalności jak również formy prawnej, w jakiej działa Bank, rozmiaru działalności, ryzyk związanych z prowadzoną działalnością, a także zakresu i stopnia złożoności działalności prowadzonej przez ABS Bank Spółdzielczy.
- Przez osoby zajmujące stanowiska istotne w Banku rozumie się:
  - 1) Prezesa Zarządu
  - 2) Wiceprezesa Zarządu
  - 3) Członka Zarządu
  - 4) Głównego Księgowego
  - 5) Dyrektora ds. Obsługi Klienta Biznesowego Strategii i Rozwoju Sprzedaży
  - 6) Koordynatora Zespołu ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

5. Bank nie zalicza do pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku innych osób ponieważ:
  - 1) w Banku nie występuje „jednostka istotna” – Bank nie alokuje kapitału na jednostki organizacyjne. Bank prowadzi scentralizowany system zarządzania ryzykiem;
  - 2) w Banku nie powołano Komitetów Decyzyjnych;
  - 3) Bank posiada fundusze własne na poziomie poniżej 80 mln PLN, w związku z czym nie udziela kredytów wyższych niż 5 mln EUR;
  - 4) nowe produkty bankowe są zatwierdzane przez Zarząd Banku.
6. Bank dokonuje przeglądu zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących w Banku stanowiska istotne nie rzadziej niż raz w roku.
7. W oparciu o wyniki analizy zmiennych składników wynagrodzeń za 2020 rok nie stwierdzono przesłanek odroczenia zmiennych składników wynagrodzenia.
8. Wypłata zmiennych składników wynagrodzeń podlega odroczeniu zawsze gdy zostaną spełnione następujące warunki:
  - 1) miesięczne wynagrodzenie zmienne osób zajmujących w Banku stanowiska istotne jest wyższe niż 50% najwyższego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego brutto wypłaconego w Banku – odroczenie na poziomie 40%;
  - 2) łączna kwota wynagrodzenia stałego i zmiennego osób zajmujących w Banku stanowiska istotne za dany kwartał jest wyższa niż 25 000 EUR oraz wynagrodzenie zmienne stanowi ponad 70% wynagrodzenia stałego – odroczenie na poziomie 60%.
9. Wypłata zmiennych składników wynagradzania następuje w oparciu o ocenę efektów pracy Członków Zarządu dokonaną przez Radę Nadzorczą w odniesieniu do następujących wskaźników:
  - 1) zysk netto,
  - 2) zwrot z kapitału własnego (ROE),
  - 3) jakość portfela kredytowego,
  - 4) współczynnik wypłacalności
  - 5) wskaźnik płynności LCROcenie podlega stopień wykonania wymienionych wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Banku na dany okres.
10. Oceny efektów pracy pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku, w odniesieniu do poziomu realizacji powierzonych mu obowiązków i celów wynikających z pełnionych funkcji, dokonuje Zarząd Banku.
11. W odniesieniu do zagregowanych informacji ilościowych informacja ABS Banku Spółdzielczego jest negatywna.
12. W 2020 roku żadna z osób zajmujących w Banku stanowiska istotne nie otrzymała wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln EUR.

XVI. DŹWIGNIA FINANSOWA.

1. Wskaźnik dźwigni – „dźwignia finansowa” oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.
2. Na 31.12.2020r. wskaźnik dźwigni finansowej wyliczono zgodnie z CRR art. 499 ust. 1 lit. a, gdzie kapitał TIER I ustalono zgodnie z definicją ostateczną tzn. po zakończeniu okresu przejściowego, który ukształtował się na poziomie 8,99%.
3. Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni na 31.12.2020r. prezentują poniższe tabela.

Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni	
Ekspozycja	Wartość
Inne pozycje pozabilansowe	15 529 154
Inne aktywa	467 370 428
wartość aktywów odliczonych przy wyznaczaniu kapitału Tier 1	0
Razem	482 899 582

Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni: Inne aktywa		
Inne aktywa	Ekspozycja wskaźnika dźwigni	Aktywa ważone ryzykiem
Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	111 572 981	2 302 075
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których NIE traktuje się jak państwa	10 892 054	2 213 728
Instytucje	113 156 197	912 875
Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	122 473 823	99 702 103
Ekspozycje detaliczne	20 304 563	15 228 422
Przedsiębiorstwa	64 024 157	48 847 519
Pozostałe ekspozycje	16 218 204	11 913 266
Niewykonanie zobowiązania	8 728 449	8 748 691

Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni: Pozabilans	
Pozycje pozabilansowe	Ekspozycje wskaźnika dźwigni
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 20 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	8 098 079
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 50 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	6 076 770
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 100 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	1 354 305

- Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej analizowane jest w ramach monitorowania wskaźnika dźwigni finansowej. Określono jego pożądany poziom ustalając odpowiednie limity. Wskaźnik mieścił się w przyjętym limicie tj. max 10% min 5%.
- Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej w tym wyznaczanie wskaźnika dźwigni finansowej reguluje Strategia zarządzania ryzykami, Polityka zarządzania ryzykiem kapitałowym oraz Instrukcja zarządzania kapitałem. Wskaźnik dźwigni finansowej monitorowany jest kwartalnie w ramach ryzyka kapitałowego. W ramach Przeglądu zarządczego Etap 1 Bank dokonuje oceny istotności ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej gdzie w 2020r. roku uznał go za nieistotne.
- W 2020 roku w Banku zmiany wskaźnika dźwigni finansowej w zależały od zmian funduszy Tier I i od zmian sumy aktywów i pozabilansu.

XVII. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO.

- Bank w 2020 roku nie stosował technik ograniczania ryzyka kredytowego.
- Bank wykorzystuje w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym zasady pomniejszania podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w ABS Banku Spółdzielczym.
- Bank stosuje standardowe formy zabezpieczeń przyjmując zasadę iż stosowanie ich nie skutkuje istotnością ryzyka rezydualnego.
- Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie zwrotu należności Banku w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.
- Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą biorąc pod uwagę typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy, w tym:
  - ryzyko branży,
  - sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy,
  - status prawny wnioskodawcy,

- 4) przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował,
- 5) rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres kredytowania,
- 6) cechy danego zabezpieczenia, w szczególności:
  - realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z ustanowionego zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia,
  - płynność zabezpieczenia,
  - istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia,
  - możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie,
  - możliwość uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych efektu redukcji ryzyka kredytowego w wyniku przyjętych zabezpieczeń, spełniających kryteria określone w obowiązujących w Banku regulacjach.
6. Przyjmuje się wyłącznie zabezpieczenia, których termin rozliczenia względem zabezpieczanej ekspozycji jest taki sam lub dłuższy niż termin tej ekspozycji.
7. Podstawową formę zabezpieczenia kredytu stanowią:
  - 1) weksel in blanco;
  - 2) depozyt bankowy;
  - 3) kaucja pieniężna;
  - 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
  - 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
  - 6) poręczenie według prawa cywilnego;
  - 7) poręczenie wekslowe;
  - 8) gwarancja;
  - 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
  - 10) cesja praw z umów ubezpieczenia;
  - 11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie własności;
  - 12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/ przeniesienie własności;
  - 13) zastaw rejestrowy;
  - 14) zastaw zwykły;
  - 15) zastaw finansowy;
  - 16) hipoteka;
  - 17) akt notarialny, w którym dłużnik poddaje się egzekucji w formie aktu notarialnego na podstawie art. 777 Kodeksu Postępowania Cywilnego;
  - 18) przystąpienie do długu;
  - 19) przejęcie długu.
8. Bank nie udziela kredytów niezabezpieczonych. Podstawowymi formami zabezpieczenia, ustanawianymi obowiązkowo w Banku są:
  - 1) weksel własny in blanco,
  - 2) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym w Banku, gdy dłużnik posiada rachunek bankowy, o ile nie narusza to zawartych wcześniej przez dłużnika umów.
9. Szczególnej ocenie podlegają ekspozycje zabezpieczone hipotecznie. Bank bada poziom wskaźnika LTV przed podjęciem decyzji o udzieleniu kredytu oraz monitoruje jego poziom w trakcie trwania umowy kredytu z częstotliwością określoną w procedurach.
10. Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości i ograniczenia prawno-ekonomiczne mogące mieć wpływ na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się Banku z przedmiotu zabezpieczenia oraz dokonuje przeglądu wartości zabezpieczeń, przy uwzględnieniu posiadanego doświadczenia oraz w oparciu o informacje uzyskane z zewnętrznych i własnych baz danych.
11. Strukturę zaangażowania Banku (wartość nominalna bilansowa i pozabilansowa bez odsetek ekspozycji kredytowych) w poszczególnych rodzajach zabezpieczeń według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj zabezpieczenia	Wartość w zł
1.	Weksel własny in blanco lub poręczenie wg prawa wekslowego	65 907 584
2.	Poręczenie wg prawa cywilnego oraz przystąpienie do długu	23 104 024
3.	Przewłaszczenie rzeczy ruchomych	16 543 303
4.	Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	42 707 651
5.	Hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej	103 692 337
6.	Gwarancja	10 858 483
7.	Zastaw rejestrowy	17 334 481
8.	Cesja praw z umów ubezpieczenia	460 182
9.	Inne zabezpieczenia	495 363
10.	Ekspozycje niezabezpieczone	1 361 330
11.	Cesja wierzytelności	500 000
	Razem zaangażowanie	282 964 737

Zatwierdził:

Zarząd ABS Banku Spółdzielczego

Uchwałą Nr 29/V/2021 w dniu 27.05.2021r.

Sporządził: Zespół Ryzyk, Analiz i Planowania: Elżbieta Leśniak

Częstkowe informacje sporządził:

Główny Księgowy: Daria Bądek; Zespół Organizacyjno Administracyjny: Elżbieta Paluch

Zweryfikował: Zespół ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej: Teresa Bodek

1. STRUKTURA INFORMACYJNA (ORGANIZACYJNA) ZARZĄDZANIA RYZYKIEM.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania: gromadzenie informacji, identyfikację i ocenę ryzyka, limitowanie, ryzyka pomiar i monitorowanie ryzyka, raportowanie, stosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze) oraz przegląd i weryfikację procedur.

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje Strategia zarządzania ryzykami oraz dla ryzyk istotnych Polityki i Instrukcje.

Ryzykom nie istotnym określono cele strategiczne w ramach Strategii zarządzania ryzykami w ABS Banku Spółdzielczym, oraz opracowano procedury badania ich istotności a także metody szacowania dodatkowego wymogu kapitałowego opisane w Procedurze wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitałowej ABS Banku Spółdzielczego.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w ramach działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się zarządzanie ryzykiem na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych oraz stanowisku do spraw zgodności, w ramach funkcjonującego w Banku Pionu organizacji i nadzoru;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą więc :

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Audyt wewnętrzny,
- 4) Komórki organizacyjne II poziomu nadzorowane przez Prezesa Zarządu w którego w skład wchodzi:
  - Zespół ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej,
  - Zespół ds. Analiz i Weryfikacji Kredytowych,
  - Zespół ds. Monitoringu i Wierzytelności trudnych,
  - Zespół Ryzyk, Analiz i Planowania
- 5) Komitet Zarządzania Ryzykami,
- 6) Pozostałe komórki organizacyjne Centrali,
- 7) Jednostki organizacyjne Banku.

Zadania poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem :

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów strategii i procedur szacowania kapitału wewnętrznego i utrzymywania poziomu funduszy własnych na poziomie nie niższym niż oszacowany kapitał wewnętrzny Banku, polityki wynagrodzeń oraz procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu w szczególności poprzez :

- 1) wybieranie członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 2) zatwierdzanie przyjętych przez Zarząd strategii Banku, strategii i polityk zarządzania ryzykami oraz zasad szacowania kapitału wewnętrznego;
- 3) zatwierdzenie apetytu i poziomu tolerancji na ryzyka oraz monitorowanie ich przestrzegania;
- 4) zatwierdzenie przyjętych przez Zarząd polityk w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk oraz monitorowanie ich wdrożenia;
- 5) monitorowanie skuteczność czynności wykonywanych przez członków zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania ryzykami;
- 6) nadzorowanie procesu zarządzania ryzykiem na podstawie cyklicznych raportów ryzyka oraz corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, szacowania kapitału wewnętrznego, utrzymywania poziomu funduszy własnych na poziomie nie niższym niż oszacowany kapitał wewnętrzny i dokonywania przeglądów strategii i procedur szacowania kapitału wewnętrznego, polityki wynagrodzeń oraz procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych w szczególności przez:

- 1) zapewnienie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającej skuteczne wykonywanie zadań;
- 2) opracowanie i przyjęcie strategii Banku oraz strategii zarządzania ryzykami, zapewnienie spójności tych strategii oraz określenie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka;
- 3) opracowanie i akceptowanie polityk oraz wdrożenie procedur na podstawie których funkcjonuje w Banku system zarządzania ryzykami;
- 4) monitorowanie wielkości i profilu ryzyka Banku oraz przestrzegania polityk i procedur;
- 5) ustanowienie odpowiednich zasad raportowania, w tym zasad raportowania zarządu do rady nadzorczej;
- 6) zapewnienie przejrzystości działań banku, przyjęcie i wprowadzenie zasad polityki informacyjnej oraz zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 7) wprowadzanie niezbędnych korekt i udoskonaleń systemu zarządzania ryzykami, w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania.

Zespół ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej w ramach drugiego poziomu zarządzania ryzykami ma za zadanie kontrolę ryzyka i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem, dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku. W związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS funkcje audytu wewnętrznego w ramach trzeciego poziomu zarządzania ryzykami na mocy umowy Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS sprawowane są przez Departament Audytu Systemu Ochrony.

Komórki organizacyjne nadzorowane przez Prezesa Zarządu w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym w działalności Banku realizujące funkcje drugiego poziomu zarządzania ryzykami w ramach powołanych do tego celu komórek/stanowisk organizacyjnych wskazanych powyżej, nadzorowany przez Prezesa Zarządu w ramach zarządzania ryzykiem istotnym w działalności Banku. W zakresie zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku. W/w komórki odpowiadają za:

- 1) identyfikację czynników i źródeł ryzyka;
- 2) identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
- 3) pomiar, ocenę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka;
- 4) pomiar, ocenę, monitorowanie i raportowanie adekwatności kapitałowej;
- 5) monitorowanie i raportowanie przestrzegania zatwierdzonego apetytu i poziomu tolerancji na ryzyko, norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych, odnotowanych przekroczeń i odstępstw,
- 6) przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu Banku dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka;
- 7) tworzenie przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową;
- 8) sprawne odzyskiwanie wierzytelności trudnych klientów oraz zwiększanie efektywności tych działań;
- 9) ocenę i weryfikację poziomu oszacowań ryzyka kredytowego dla pojedynczych zaangażowani kredytowych, które ze względu skalę ekspozycji, segment klienta lub poziom ryzyka wymagają niezależnej oceny.

Komitet Zarządzania Ryzykami, który funkcjonuje w ramach drugiego poziomu zarządzania jako organ opiniodawczy. Jego zadaniem jest opiniowanie projektów strategii rozwoju oraz strategii i polityk funkcjonujących w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, założeń do budowy planów finansowych oraz sytuacji ekonomicznej i bezpieczeństwa finansowego Banku, planowanych i podejmowanych działań oraz zaistniałych zdarzeń mających istotny wpływ na wysokość współczynników kapitałowych, norm płynności oraz rentowności działania w tym wielkości i strukturę aktywów pracujących, pasywów kosztowych.

W ramach pierwszego poziomu zarządzania w którym uczestniczą:

- 1) **Pozostałe komórki organizacyjne** Centrali które wykonują czynności operacyjne, rozliczeniowe i uczestniczą w procesie zarządzania ryzykami bankowymi w ramach realizacji powierzonych celów strategicznych, zadań wskazanych w odrębnych procedurach zarządzania ryzykami.
- 2) **Jednostki organizacyjne Banku**, które prowadzą działania operacyjne w ramach zadań i kompetencji delegowanych w regulaminie organizacyjnym, realizują i odrębnych procedurach dotyczących prowadzonej działalności biznesowej i zarządzania poszczególnymi ryzykami.

2. RYZYKO KREDYTOWE.

Cel strategiczny i proces zarządzania ryzykiem.

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku szczególnemu badaniu poddaje się ekspozycje kredytowe o terminach zapadalności powyżej 10 lat, ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipoteką oraz detaliczne ekspozycje kredytowe.

System zarządzania ryzykiem kredytowym obejmuje następujące obszary: ryzyko kredytowe, ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych i ryzyko rezydualne w odniesieniu do stosowanych zabezpieczeń. W odniesieniu do powyższych obszarów Bank posiada pisemne procedury oraz zasady raportowania w ramach obowiązującego systemu informacji zarządczej.

Celem w zakresie zarządzania **ryzykiem koncentracji** jest dywersyfikacja i zminimalizowanie poziomu ryzyka poprzez zapewnienie przestrzegania zewnętrznych limitów koncentracji, optymalizację systemu limitów ograniczających ryzyko oraz efektywną strukturę organizacyjną.

Celem zarządzania **ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie** w Banku jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku poprzez stałe monitorowanie portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów aktów normatywnych Banku i przepisów prawa powszechnego.

Celem zarządzania **ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych** w Banku jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku, poprzez stałe monitorowanie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów przepisów wewnętrznych Banku i przepisów prawa powszechnego.

Celem w zakresie zarządzania **ryzykiem rezydualnym** jest eliminowanie ryzyka związanego ze skutecznością stosowanych form zabezpieczeń kredytowych poprzez sformalizowane procedury oceny, ustawiania i monitorowania zabezpieczeń.

Pochodnym ryzyka kredytowego jest **ryzyko inwestycji** - ryzyko zaangażowania w inwestycje takie jak, instrumenty kapitałowe (z wyjątkiem instrumentów kapitałowych emitowanych przez Bank Zrzeszający), nieruchomości, instrumenty dłużne (z wyłączeniem lokat w Banku Zrzeszającym), jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, itp. Z uwagi na specyfikę inwestycje finansowe Banku cechuje wysokie bezpieczeństwo. Bank inwestuje głównie w instrumenty kapitałowe Banku Zrzeszającego, lokaty w tym Banku oraz papiery wartościowe Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego. W ramach Polityki inwestycyjnej oraz Instrukcji stosuje limity ograniczające poziom inwestowania. Ryzyko inwestycji analizowane jest w ramach ryzyka biznesowego i ryzyka kredytowego.

Aktywna działalność kredytowa Banku ma bezpośredni wpływ zarówno na poziom tworzonych rezerw celowych, jak i na poziom kapitałów własnych Banku, niezbędnych do pokrycia nieoczekiwanych strat kredytowych. Ryzyko kredytowe, z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, jest ryzykiem, które w sposób istotny wpływa na działalność Banku.

Do podstawowych czynników wpływających na poziom ryzyka kredytowego należą:

- 1) dywersyfikacja rodzajów kredytów,
- 2) dywersyfikacja kredytów gospodarczych między różne branże,
- 3) rodzaje i wysokość zabezpieczeń,
- 4) stosowane standardy kredytowe.

Struktura organizacyjna.

Ryzyko kredytowe w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie nadzoruje Prezes Zarządu, a w zakresie prowadzonej działalności sprzedażowej nadzór ten sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. handlowych.

Struktura organizacyjna Banku zapewnia rozdzielenie funkcji:

- 1) sprzedaży,
- 2) akceptacji ryzyka,
- 3) monitorowania i kontroli ryzyka ekspozycji kredytowych.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym poza organami i komórkami wskazanymi w punkcie 1, uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

- 1) **Zespół ds. Klasyfikacji Należności Kredytowych oraz Wdrażania i Administracji Produktów** - komórka organizacyjna zajmująca się klasyfikacją należności kredytowych i administracją produktów. Jest odpowiedzialny za funkcjonowanie klasyfikacji należności wg kryterium terminowości w ramach automatycznego procesu w systemie finansowo-księgowym oraz wg oceny ekonomiczno finansowej kredytobiorców;
- 2) **Zespół Rozwoju Aplikacji, Produktów Bankowych i Marketingu** - opracowuje i modyfikuje regulacje produktowe z uwzględnieniem zgodności z założeniami strategii i polityki zarządzania ryzykami oraz dostosowuje plany sprzedażowe w tym kredytów do poziomu ryzyka portfela tych ekspozycji;
- 3) **Dyrektor jednostki organizacyjnej** dokonuje kontroli funkcjonalnej oraz sprawuje nadzór nad jakością portfela kredytowego, prawidłowością zawieranych transakcji, przestrzega zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz realizuje założenia polityki kredytowej;
- 4) **Wszyscy pracownicy** Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz realizacji założeń polityki kredytowej Banku w zakresie swoich obowiązków.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych odbywa się w ramach struktury organizacyjnej przewidzianej dla zarządzania ryzykiem kredytowym.

Raportowanie i pomiar ryzyka.

Identyfikacja i pomiar ryzyka kredytowego w Banku odbywa się na etapie zarządzania ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu obejmuje:

- 1) identyfikację i pomiar ryzyka na etapie rozpatrywania wniosku w oparciu o badanie zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu w tym z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorcy oraz ocenie wartości i efektywności proponowanych zabezpieczeń, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku;
- 2) przeprowadzenie oceny jakościowej kredytobiorcy i oceny zabezpieczeń w oparciu o informacje dostępne w ramach systemów wymiany danych (np. BIK, KRK, AMRON);
- 3) poddawanie ekspozycji istotnych z punktu widzenia prowadzonej działalności biznesowej dodatkowej weryfikacji przez wyspecjalizowane komórki organizacyjne, niezależnie od oceny jednostek sprzedażowych;
- 4) stosowanie adekwatnych w stosunku do skali ryzyka ekspozycji, poziomów decyzyjnych (w zależności od kwoty ekspozycji jak i łącznego zaangażowania) zgodnie z udzielonymi uprawnieniami w ramach obowiązujących regulacji wewnętrznych;
- 5) przestrzeganie ustalonych limitów w szczególności w odniesieniu do produktów, branż, grup klientów, zabezpieczeń, koncentracji, długości okresu umowy itp.,
- 6) prowadzenie systematycznego monitoringu kredytowego, którego celem jest przewidywanie możliwości wystąpienia straty i jej ograniczanie jak również wczesna identyfikacja zagrożeń i podjęcie stosownych działań naprawczych zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku;
- 7) dokonywanie cyklicznych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu adekwatnego poziomu rezerw celowych w oparciu o aktualne regulacje;
- 8) prawidłowe i skuteczne prowadzenie windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
- 9) prowadzenie efektywnej kontroli działalności kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego (portfela) przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) skutecznych mechanizmów kontroli ryzyka kredytowego obejmujących system limitów wewnętrznych i zewnętrznych obejmujących m. in. struktury produktów, grup klientów i wielkości ich zaangażowania, branż, długości okresów kredytowania;
- 2) przeprowadzanych testów warunków skrajnych dla ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i portfela kredytowego;
- 3) cyklicznych przeglądów limitów i założeń testów warunków skrajnych
- 4) monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury i czynników ryzyka z nimi związanych,
- 5) monitorowania rynku nieruchomości z wykorzystaniem zewnętrznych i wewnętrznych baz danych o cenach nieruchomości, jako wiodącego zabezpieczenia kredytów w Banku;
- 6) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
  - organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
  - prawidłowym przepływie informacji w ramach systemu informacji zarządczej
  - odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
  - nadzorze nad działalnością kredytową.

Raportowanie ryzyka kredytowego obejmującego ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie i ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej w cyklach:

- 1) miesięcznych lub kwartalnych do Zarządu Banku;
- 2) kwartalnych do Rady Nadzorczej;
- 3) rocznie w odniesieniu do wskazanych obszarów np. analiza ryzyka rezydualnego, testy warunków skrajnych dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie i ekspozycji detalicznych.

Szczegółowy zakres informacji, ich terminarz oraz odbiorców precyzuje zał. nr 1 Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

Stosowane metody zabezpieczeń i ograniczania ryzyka.

Bank zabezpiecza i ogranicza ryzyko kredytowe poprzez opracowywanie i stosowanie: odpowiednich procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym odpowiednia struktura organizacyjna (wraz z procesem decyzyjnym); systemu limitowania; przyjętej metodyki oceny zdolności kredytowej, procesu monitorowania jakości ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń.

Stosowane, monitorowane i raportowane limity wewnętrzne służą zapewnieniu właściwego poziomu ryzyka kredytowego w Banku i stanowią system ostrzegania przed zmianami profilu ryzyka Banku.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Istotnym elementem ograniczania ryzyka kredytowego jest stosowanie prawnych form zabezpieczenia kredytów. Wysokość i rodzaj zabezpieczenia zależą od poziomu ryzyka kredytowego transakcji.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym podlega niezależnemu monitorowaniu w ramach funkcji kontroli.

3. RYZYKO KONCENTRACJI.

Cel strategiczny i proces zarządzania ryzykiem.

Ryzyko koncentracji jest to ryzyko poniesienia strat w wyniku nie wykonania zobowiązania/zobowiązań przez pojedyncze podmioty/grupy podmiotów powiązanych organizacyjnie, kapitałowo lub w przypadku których prawdopodobieństwo nie wykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników, związane ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku w ekspozycje wobec tych podmiotów/grup podmiotów. Ryzyko to rozpatrywane jest w odniesieniu do koncentracji zaangażowań w tym dużych zaangażowań, koncentracji zaangażowań kapitałowych, koncentracji tego samego sektora gospodarczego (branża/PKD), tego samego regionu geograficznego (województwo), tego samego instrumentu finansowego (produkt), tego samego rodzaju zabezpieczenia kredytowego.

Raportowanie i pomiar ryzyka.

Bank stosuje, monitoruje limity wewnętrzne wobec powyższych zaangażowań kredytowych.

W ramach badania koncentracji zaangażowań w tym dużych zaangażowań i zaangażowań kapitałowych Bank stosuje zapisy regulacji nadzorczych dot. adekwatności kapitałowej banków, koncentracji zaangażowań oraz monitorowania koncentracji zaangażowań.

W zakresie ryzyka koncentracji zaangażowania wobec tego samego sektora gospodarczego, produktu, rodzaju zabezpieczenia i regionu geograficznego Bank dokonał oceny istotności i uznał ryzyko za nieistotne w ramach przeliczenia dodatkowego wymogu kapitałowego.

Bank w celu ograniczania ryzyka zaangażowań przestrzega następujących limitów koncentracji:

- 1) limity zewnętrzne - wynikające z przepisów nadzorczych,
- 2) limity wewnętrzne Banku – wewnętrzny poziom limitów koncentracji ustalonych przez Bank. Limity te nie mogą przekraczać wysokości limitów zewnętrznych,

Ryzyko koncentracji raportowane jest w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym.

Struktura organizacyjna.

W systemie zarządzania ryzykiem koncentracji uczestniczą organy, komórki i jednostki organizacyjne Banku określone w ramach ryzyka kredytowego.

Ponadto za przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowań w szczególności odpowiedzialny jest:

- 1) Główny Księgowy,
- 2) Zespół ds. Analiz i Weryfikacji Kredytowych,
- 3) Zespół Ryzyk, Analiz i Planowania.

Stosowane metody zabezpieczeń i ograniczania ryzyka.

Bank zabezpiecza i ogranicza ryzyko koncentracji poprzez opracowywanie i stosowanie: odpowiednich procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ryzykiem koncentracji, systemu limitowania oraz przyjętych zasad udzielania kredytów.

Stosowane, monitorowane i raportowane limity wewnętrzne służą zapewnieniu właściwego poziomu ryzyka koncentracji Banku i stanowią system ostrzegania przed zmianami profilu ryzyka Banku.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji podlega niezależnemu monitorowaniu w ramach funkcji kontroli.

4. RYZYKO WALUTOWE.

Cel strategiczny i proces zarządzania ryzykiem.

Ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych. Zmienność kursów walut związana jest z czynnikami całkowicie niezależnymi od Banku.

Celem w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb finansowych klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie przychodów z tytułu wymiany przy zachowaniu ustalonego poziomu ryzyka.

Raportowanie i pomiar ryzyka.

Pomiar ryzyka walutowego odbywa się poprzez:

- 1) Pomiar pozycji walutowych (całkowitej, indywidualnych),
- 2) Analizę struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
- 3) Analizę kursów walutowych,
- 4) Testy warunków skrajnych.

Jako miarę poziomu ryzyka walutowego przyjmuje się wielkość pozycji otwartej w danej walucie wyrażonej w tej walucie i w złotych.

Dla potrzeb kontroli poziomu ryzyka walutowego Bank wyznaczał w 2020r. limity dla:

- 1) pozycji walutowej całkowitej,
- 2) pozycji walutowej indywidualnej netto dla poszczególnych walut,
- 3) max prawdopodobnych strat z tyt. otwartych pozycji walutowych przy założeniu zmian poziomu kursów walutowych.

W Banku do zarządzania niedopasowaniem aktywów i pasywów walutowych stosuje się transakcje rynkowe dostępne za pośrednictwem Banku Zrzeszającego lub innych banków spółdzielczych.

Raportowanie ryzyka walutowego odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej w cyklach:

- 1) miesięcznych do Zarządu Banku
- 2) kwartalnych do Rady Nadzorczej.

Ponadto dziennie bada się poziom pozycji walutowej Banku, gdzie raport agregowany i generowany jest w systemie NOVUM Bank Enterprise w aplikacji Analiza ryzyko rynkowe pozycje walutowe Banku.

Szczegółowy zakres informacji, ich terminarz oraz odbiorców precyzuje zał. nr 1 Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

Struktura organizacyjna.

Prezes Zarządu nadzoruje ryzyko walutowe.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym poza organami i komórkami wskazanymi w punkcie 1, uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

Zespół Finansowo – Księgowy:

- 1) sporządza przekazy dewizowe i rozlicza transakcje zawarte przez jednostki organizacyjne Banku,
- 2) sporządza przekazy i rozlicza transakcje dewizowe własne Banku,
- 3) rozlicza operacje walutowe uznające i obciążające rachunek Nostro Banku w Banku obsługującym.
- 4) dokonuje analizy zgodności stanu salda na rachunkach Nostro Banku poprzez:
  - a) kontrolę bilansu walutowego,
  - b) weryfikację zgodności stanów rachunków Nostro z wyciągami otrzymywanymi z banku obsługującego,

- 5) składa i ewidencjonuje reklamacje w Banku obsługującym w przypadku niezgodności stanów z wyciągami z rachunków Nostro,
- 6) sporządza w okresie kwartalnych raport z zagospodarowania środków dewizowych,
- 7) przygotowuje aktualizację procedur dot. realizacji transakcji walutowych i operacji dokumentowanych.

Upoważniony pracownik Banku:

- 1) dokonuje bieżącej oceny pozycji walutowej i zarządza ryzykiem kursowym występującym w Banku w trakcie dnia roboczego,
- 2) zawiera transakcje obciążone ryzykiem walutowym z klientami Banku,
- 3) zawiera transakcje domykania pozycji walutowej Banku,
- 4) przeprowadza negocjacje kursów walutowych w zakresie w/w transakcji.

Główny Księgowy:

- 1) odpowiada za sporządzanie obowiązkowej sprawozdawczości walutowej za Bank,
- 2) odpowiada za korespondencję wyjaśniającą w przypadku zaistnienia rozbieżności ewidencji stanów rachunków Nostro Banku z wyciągami z tych rachunków otrzymanymi z Banku obsługującego,
- 3) odpowiada za terminową aktualizację procedur dot. transakcji walutowych.

Stosowane metody zabezpieczeń i ograniczania ryzyka.

Bank zabezpiecza się przed ryzykiem walutowym poprzez zamykanie otwartych pozycji walutowych z racji niestabilności rynku walutowego.

Ponadto ogranicza ryzyko walutowe poprzez opracowywanie i stosowanie odpowiednich procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym oraz systemu limitowania.

Bank nie planuje prowadzenia działalności w zakresie operacji walutowych na szeroką skalę ani też świadomie nie będzie podejmować ryzyka spekulacyjnego. Działalność dewizowa prowadzona jest w zakresie otwierania i prowadzenia rachunków walutowych, przeprowadzania rozliczeń w walutach obcych, transakcji skupu/sprzedaży walut, operacji dokumentowych i czekowych.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem walutowym podlega niezależnemu monitorowaniu w ramach funkcji kontroli.

4. RYZYKO OPERACYJNE (W TYM PRAWNE, IT, RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI).

Cel strategiczny i proces zarządzania ryzykiem.

Przyjmuje się że problematyka ryzyka operacyjnego rozumianego jako ryzyko poniesienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym w obszarze ryzyka prawnego i ryzyka informatycznego zostaje włączona w system regulacji obowiązujących w Banku i podlega ocenie oraz procesowi zarządzania w takim samym stopniu jak pozostałe ryzyka bankowe.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń operacyjnych, zwiększenie szybkości i adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej oraz zapewnienie bezpiecznego i ciągłego funkcjonowania Banku.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje następujące obszary: ryzyko braku zgodności, ryzyko informatyczne, ryzyko prawne, ryzyko w zakresie bancassurance, ryzyko modeli, ryzyko utraty reputacji oraz politykę w zakresie outsourcingu, w zakresie zapobiegania wykorzystywaniu Banku do pranie pieniędzy i przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu oraz politykę standardów postępowania. W odniesieniu do powyższych obszarów Bank posiada pisemne procedury oraz zasady raportowania w ramach obowiązującego systemu informacji zarządczej.

Ryzyko w zakresie bancassurance, ryzyko modeli, ryzyko utraty reputacji w 2020r. uznano jako nieistotne.

Ryzyko braku zgodności przejawia się w obszarze ryzyka operacyjnego i obejmuje skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń dla działania Banku, monitorowanie zaistniałych incydentów, podejmowanie działań wspierających oraz naprawczych, zapobiegających narażaniu Banku na występowanie zdarzeń wynikających z ryzyka braku zgodności oraz potencjalnych negatywnych skutków finansowych i niefinansowych nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, wymogów organów nadzorczych, rekomendacji i standardów rynkowych.

Ryzyko informatyczne to zagrożenie, iż technologia informatyczna stosowana w Banku nie spełnia wymogów biznesowych, nie zapewnia odpowiedniej integralności, bezpieczeństwa oraz dostępności danych, nie została

odpowiednio wdrożona i nie działa zgodnie z założeniami. Ryzyko to jest zbiorczą miarą prawdopodobieństwa i wagi sytuacji, w której dane zagrożenie wykorzystuje określoną słabość, powodując stratę lub uszkodzenie aktywów systemu, a zatem pośrednią lub bezpośrednią szkodę dla Banku. Ryzyko informatyczne przejawia się w obszarze ryzyka operacyjnego.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka informatycznego jest systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych, oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników i klientów poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze co prowadzi do minimalizacji strat operacyjnych związanych z obszarem teleinformatyki.

Ryzyko prawne to ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami. Ryzyko identyfikowane jest w ramach ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności oraz związane z podjętymi przez Bank lub przeciwko Bankowi działaniami prawnymi.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne a także ryzyko braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia, a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego.

Ryzyko w zakresie bancassurance związane jest z :

- 1) oferowaniem ubezpieczeń rozumiane jako pośrednictwo w zawieraniu umów ubezpieczenia – np. pośrednictwo w zawieraniu umów ubezpieczenia przedmiotu zabezpieczenia kredytu,
- 2) oferowaniem produktu, gdy klient finansuje koszt ochrony ubezpieczeniowej dotyczącej ryzyka ponoszonego przez bank – ubezpieczenie kart bankowych, ubezpieczenie kredytów.

Ryzyko modeli - jest szczególnym elementem ryzyka operacyjnego. Poprzez stosowanie modeli jest związane z prowadzeniem działalności bankowej.

Celem w zakresie ryzyka modeli jest dążenie do stosowania prostych modeli o uznanym charakterze, przegląd i administrowanie w ramach corocznych przeglądów zarządczych polityk, strategii, instrukcji, procedur zarządzania ryzykiem, w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat.

Ryzyko reputacji - jest to bieżące lub przyszłe ryzyko dla wyniku finansowego, funduszy własnych lub płynności, powstałe na skutek naruszenia reputacji Banku.

Celem w zakresie ryzyka reputacji jest dobór środków i działań niezbędnych do zminimalizowania skutków upublicznienia informacji niekorzystnych dla Banku.

Bank sprawuje proces identyfikacji i oceny zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym we wszystkich istotnych obszarach działalności, ze szczególnym uwzględnieniem nowych produktów, zasobów ludzkich, procesów, systemów.

Istotnym elementem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zarządzanie:

- 1) bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego i informacji, którego podstawowe kierunki określa Polityka bezpieczeństwa informacji i środowiska teleinformatycznego,
- 2) kadrami, którego kierunki określa Polityka kadrowa.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje:

- 1) Identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku,
- 2) Utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku,
- 3) Monitorowanie i raportowanie incydentów o których mowa w pkt 2.,
- 4) Tworzenie mapy ryzyka w celu określenia działań zmierzających do zmniejszenia skutków ryzyka operacyjnego,
- 5) Wykorzystanie mapy ryzyka operacyjnego w opracowaniu planów i strategii Banku,
- 6) Kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
- 7) Ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego,
- 8) Gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego mających miejsce w najbliższym otoczeniu Banku oraz w miarę możliwości o sposobach porycia strat ww. zdarzeń i podjętych działaniach mitygujących.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku realizowane jest w celu:

- 1) ograniczania strat ponoszonych z tytułu realizacji tego ryzyka;

- 2) realizowania postanowień aktów normatywnych Banku w zakresie polityki informacyjnej w obszarze zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 3) zapewniania funkcjonowania Banku zgodnie z przepisami prawa;
- 4) zapewniania przestrzegania przez pracowników Banku przyjętych standardów postępowania oraz zasad ładu korporacyjnego;
- 5) budowania pozytywnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów, prawa i przyjętych standardów postępowania;
- 6) ograniczania skutków ryzyka reputacyjnego jeżeli powstaje w wyniku ryzyka braku zgodności.

Raportowanie i pomiar ryzyka.

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się poprzez:

- 1) Identyfikację i rejestrowanie zdarzeń operacyjnych,
- 2) Analizę zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych,
- 3) Analizę wskaźnikową (KRI),
- 4) Analizę map zarejestrowanych zdarzeń,
- 5) Ocenę współpracy z firmami outsourcingowymi,
- 6) Testy warunków skrajnych w tym testy wystąpienia sytuacji kryzysowych.

Bank sprawuje proces identyfikacji i oceny zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym we wszystkich istotnych obszarach działalności, ze szczególnym uwzględnieniem nowych produktów, zasobów ludzkich, procesów, systemów.

Kluczowe procesy wyodrębnione w działalności Banku szczególnie narażone z punktu widzenia ryzyka operacyjnego i istotne w procesie realizacji Strategii Banku to:

- 1) Windykacja należności,
- 2) Gospodarka własna,
- 3) Sprawozdawczość,
- 4) Zarządzanie ryzykiem,
- 5) Zarządzanie zasobami ludzkimi,
- 6) Zarządzanie teleinformatyką,
- 7) Komunikacja i działalność samorządowa,
- 8) Marketing i zarządzanie ofertą produktową,
- 9) Kontrola wewnętrzna i audyt,
- 10) Kontroling,
- 11) Działalność w zakresie bancassurance,
w tym jako krytyczne:
  - 12) Działalność kredytowa,
  - 13) Działalność depozytowa,
  - 14) Obsługa kasowo skarbcowa,
  - 15) Bankowość elektroniczna,
  - 16) Rozliczenia pieniężne,
  - 17) Zarządzanie bezpieczeństwem.

W odniesieniu do procesów kluczowych Bank tworzy plany ciągłości działania, a dla procesów krytycznych dodatkowo plany awaryjne oraz testy ciągłości działania.

Poziom ryzyka operacyjnego, w którym uwzględnia się ryzyka wymienione powyżej – oszacowany jest na podstawie zarejestrowanych zdarzeń w module RIRO w systemie NOE oraz kształtowania się wskaźników KRI.

Ryzyko operacyjne w 2020r. utrzymywało się na niskim poziomie. Profil ryzyka nie uległ zmianie a podejmowane na bieżąco działania w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne skutecznie zredukowały poziom i ryzyko wystąpienia strat.

Raportowanie ryzyka operacyjnego odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej w cyklach:

- 1) kwartalnych w ramach raportu z pomiaru ryzyka operacyjnego do Zarządu i Rady Nadzorczej,
  - 2) rocznych w ramach informacji z oceny poziomu ryzyka braku godności do Zarządu i Rady Nadzorczej.
- Szczegółowy zakres informacji, ich terminarz oraz odbiorców precyzuje zał. nr 1 Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

Struktura organizacyjna.

Za organizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Natomiast za nadzór nad ryzykiem operacyjnym odpowiedzialny jest Prezes Zarządu.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym poza organami i komórkami wskazanymi w punkcie 1, uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

Główny Księgowy –dokonuje weryfikacji wyznaczonego minimalnego wymogu kapitałowego z tyt. ryzyka operacyjnego oraz przeprowadza testy funkcjonowania planów awaryjnych w zakresie rozliczeń,

Zespół Finansowo Księgowy weryfikuje i akceptuje incydenty w systemie RIRO, odpowiedzialny jest za kompletność i poprawność zarejestrowanych incydentów opisanych w niniejszej Instrukcji,

Zespół Informatyki i Telekomunikacji – odpowiada za obszar bezpieczeństwa informatycznego i telekomunikacji w tym za zarządzanie techniczne systemem NOE w tym modułu RIRO, przeprowadzanie testów warunków sytuacji kryzysowych, monitorowanie realizacji umów outsourcingowych dot. obszaru informatycznego, sporządzanie i raportowanie kwartalnych informacji odnośnie bezpieczeństwa systemów informatycznych;

Dyrektorzy / Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych dokonują kontroli funkcjonalnych oraz sprawują nadzór nad obszarem identyfikacji ryzyka operacyjnego.

Inspektor Ochrony Danych odpowiedzialny za organizację bezpieczeństwa informacji w tym ochronę danych osobowych oraz i informacji stanowiących tajemnicę oraz wyjaśnienie i zgłoszenie zdarzeń operacyjnych o charakterze incydentów bezpieczeństwa;

Wszyscy pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz realizacji założeń polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz braku zgodności Banku w zakresie swoich obowiązków. Odpowiedzialni są za:

- 1) identyfikację ryzyka operacyjnego w zakresie własnych działań,
- 2) wprowadzanie incydentów proponowanych,
- 3) generację incydentów proponowanych na podstawie zdarzeń systemowych,
- 4) zgłaszanie wniosków w zakresie działań zapobiegających ryzyku operacyjnemu,
- 5) znajomość planów awaryjnych obowiązujących jednostkę/komórkę organizacyjną Banku, w której zatrudniony jest pracownik.

Stosowane metody zabezpieczeń i ograniczania ryzyka.

Bank przyjmuje następujące zasady działania pozwalające na redukcję ryzyka operacyjnego:

- 1) stosowanie jasno określonej polityki personalnej, schematów podległości służbowej, zakresów kompetencji i upoważnień na różnych szczeblach organizacyjnych,
- 2) stosowanie sformalizowanych procedur i regulacji w zakresie wszystkich obszarów działalności bankowej, ryzyk bankowych, gospodarki majątkiem własnym,
- 3) stosowanie wszelkich dostępnych środków w zakresie bezpieczeństwa informacyjnego,
- 4) szkolenia i inne działania edukacyjne wobec pracowników i klientów ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego i bankowości elektronicznej,
- 5) rzetelną identyfikację i ocenę zagrożeń na które narażony jest Bank związanych z ryzykiem operacyjnym w celu stworzenia bazy danych o stratach powstających wewnątrz Banku i w miarę możliwości o stratach zewnętrznych,
- 6) ochronę ubezpieczeniową – od mienia, od zdarzeń losowych, od odpowiedzialności cywilnej,
- 7) transfer ryzyka poprzez outsourcing,
- 8) tworzenie planów awaryjnych na wypadek zakłóceń działalności.

W celu ograniczenia ryzyka braku zgodności Bank:

- 1) przeciwdziała występowaniu konfliktów interesów ,
- 2) przestrzega zasad podejmowania decyzji przez osoby powiązane personalnie,
- 3) przyjmuje zasadę iż transakcje zawierane w oparciu o niestandardowe umowy lub umowy odbiegające w istotny sposób od przyjętego wzorca wymagają weryfikacji potwierdzonej pisemnie przez Kancelarię Prawną.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania operacyjnym przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym podlega niezależnemu monitorowaniu w ramach funkcji kontroli.

5. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.

Cel strategiczny i proces zarządzania ryzykiem.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) jak i wartości ekonomicznej Banku na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz zmienności ekonomicznej wartości Banku, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku. W ramach ryzyka stopy procentowej Bank analizuje ryzyko przeszacowania, ryzyko bazowe oraz kontroluje ryzyko opcji klienta.

Ryzyko opcji klienta w 2020r. zostało ocenione jako ryzyko nieistotne.

W celu zapewnienia realizacji wyniku z tytułu odsetek, założonego w planie finansowo-handlowym, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą określonych metod postępowania tj.:

- 1) inwestowania,
- 2) kredytowania (ustalanie parametrów bazowych produktów kredytowych),
- 3) finansowania zewnętrznego (polityką depozytową),
- 4) ustalania oprocentowania,
- 5) zarządzania terminami przeszacowania stóp procentowych dla poszczególnych pozycji bilansu.

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika ze standardowych produktów zaliczanych do portfela bankowego. Bank nie posiada portfela handlowego, nie przeprowadza transakcji pochodnych obciążonych ryzykiem rynkowym.

Raportowanie i pomiar ryzyka.

Pomiar ryzyka stopy procentowej odbywa się poprzez:

- 1) analizę struktury aktywów i pasywów oprocentowanych, według stawek referencyjnych, z wyliczonym średnioważonym oprocentowaniem,
- 2) analizę niedopasowania (luki) w poszczególnych przedziałach przeszacowania, dla aktywów i pasywów sklasyfikowanych według stóp referencyjnych,
- 3) analizę kształtowania się stóp procentowych w danym roku,
- 4) analizę scenariuszy zmian wyniku odsetkowego (w tym testy warunków skrajnych),
- 5) analizę zmiany wartości ekonomicznej Banku,
- 6) analizę odwróconego testu warunków skrajnych,
- 7) obliczenia podstawowych wskaźników związanych z aktywami i pasywami oprocentowanymi,
- 8) analizę poziomu wykorzystania obowiązujących w Banku limitów, ograniczających poziom ryzyka stopy procentowej.

W związku z występującą różnorodnością stóp procentowych aktywów i pasywów, analiza ryzyka stopy procentowej oparta jest na następujących stopach referencyjnych tj.:

- 1) CENTRALNA - stopy procentowych NBP ,
- 2) MIĘDZYBANKOWA - stawki WIBID, WIBOR,
- 3) BANKOWA - stopy Banku,
- 4) RZĄDOWA - rentowność bonów lub obligacji skarbowych.

Poza określonym apetytem na ryzyko stopy procentowej zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą wskazanym w załączniku nr 2 dla potrzeb kontroli poziomu ryzyka stopy procentowej Bank wyznaczył w 2020r. następujące limity:

- 1) limit niedopasowania (luki),
- 2) limit maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy od daty analizy na skutek występującego w Banku ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych (o 200 pb i 35 pb),
- 3) limity w ramach ryzyka opcji klienta,
- 4) marży odsetkowej – jako pożądany poziom określony w rocznym planie finansowym.

Raportowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej w cyklach:

- 1) miesięcznych w ramach raportu z pomiaru ryzyka stopy procentowej do Zarządu,
- 2) kwartalnych do Rady Nadzorczej,

Szczegółowy zakres informacji, ich terminarz oraz odbiorców precyzuje zał. nr 1 Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

Struktura organizacyjna.

Prezes Zarządu nadzoruje ryzyko stopy procentowej.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej poza organami i komórkami wskazanymi w punkcie 1, uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

Zespół Rozwoju Aplikacji, Produktów Bankowych i Marketingu:

- 1) sporządza informacje o oprocentowaniu produktów bankowych na lokalnym rynku usług finansowych,
- 2) sporządza parametry wnioskowanych nowych produktów bankowych w celu oceny ich wpływu na ryzyko stopy procentowej.

Stosowane metody zabezpieczeń i ograniczania ryzyka.

Bank zabezpiecza i ogranicza ryzyko poprzez opracowywanie i stosowanie odpowiednich procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej, limitów dla testów warunków skrajnych oraz odpowiednie definiowanie produktów i ich parametrów. Rodzaje limitów wynikają z prostego charakteru produktów i nieskomplikowanej struktury bilansu banku.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem stopy procentowej przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej podlega niezależnemu monitorowaniu w ramach funkcji kontroli.

6. RYZYKO PŁYNNOŚCI.

Cel strategiczny i proces zarządzania ryzykiem.

Ryzyko płynności to ryzyko zagrożenia utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nie akceptowalnych strat.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu osiągnięcie założonej rentowności / stałego i rosnącego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań w terminie ich wymagalności, bez ponoszenia nie akceptowalnych strat.

Płynność rozpatrywana jest w następujących horyzontach czasowych uwzględniających specyfikę działalności Banku:

- 1) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań w bieżącym dniu,
- 2) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie do 1 miesiąca,
- 3) płynność średnioterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie od 1 miesiąca do 12 miesięcy,
- 4) płynność długoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) skutecznych mechanizmów kontroli ryzyka płynności obejmujących system limitów (np. struktury aktywów płynnych, koncentracji dużych depozytów, poziomu zobowiązań pozabilansowych);
- 2) przeprowadzanych analiz przepływów w warunkach skrajnych i możliwości finansowania płynności;
- 3) opracowania planów awaryjnych na wypadek utraty płynności i zasad ich wdrażania;
- 4) cyklicznych przeglądów limitów, założeń dla warunków skrajnych i planów awaryjnych;
- 5) monitorowania stabilności bazy depozytowej,
- 6) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
  - rozdzieleniu czynności operacyjnych od zarządzania płynnością,
  - prawidłowym i terminowym przepływie informacji w ramach systemu informacji zarządczej
  - odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
  - nadzorze nad poprawnością działania procesu zarządzania płynnością.

Podstawowym źródłem finansowania działalności Banku są przyjęte depozyty zdywersyfikowane pod względem struktury podmiotowej i terminowej. Bank dąży do stałego rozwoju posiadanej bazy depozytowej, w tym w szczególności do wzrostu poziomu środków pozyskiwanych od osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, które stanowią stabilną bazę depozytową umożliwiającą finansowanie wzrostu aktywów.

Baza depozytowa podlega planowaniu w ramach strategicznego planu operacyjnego (Strategia ABS Banku) i jest uszczegóławiana w rocznych planach finansowo-handlowych. Rozwój bazy depozytowej jest monitorowany w ramach realizacji strategii i planu finansowego.

Raportowanie i pomiar ryzyka.

1. Pomiar ryzyka płynności odbywa się poprzez:
  - 1) Analizę bilansu,
  - 2) Analizę wskaźnikową,
  - 3) Pomiar nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR,
  - 4) Zarządzanie płynnością śróddzienną,
  - 5) Sporządzanie przepływów pieniężnych z podziałem na istotne pozycje bilansu ,
  - 6) Pomiar luki płynności , urealnienie luki,
  - 7) Pomiar stabilności i koncentracji depozytów,
  - 8) Testy warunków skrajnych.
2. Zabezpieczeniem ryzyka płynności w Banku są:
  - 1) aktywa płynne, które służą zabezpieczeniu płynności w warunkach normalnych,
  - 2) bufor płynności, który służy zabezpieczeniu płynności w warunkach skrajnych.Aktywa płynne na dzień 31.12.2020r. wyniosły 162 850 545zł.
3. Dla zabezpieczenia płynności śróddziennej Bank monitoruje przepływy pieniężne na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym oraz poziom rezerwy kasowej. W przypadku niedoboru płynności wykorzystywane są rezerwy płynności utrzymywane w formie aktywów płynnych.
4. Bank zabezpiecza płynność w ciągu dnia w ramach posiadanych aktywów płynnych tj.:
  - 1) gotówka w kasach,
  - 2) środki na rachunku bieżącym Banku,
  - 3) środki na lokatach międzybankowych,
  - 4) papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (bony pieniężne, obligacje).
5. Bank powinien utrzymywać odpowiedni poziom aktywów płynnych, w tym:
  - 1) środki niezbędne do pokrycia prognozowanych wypłat,
  - 2) nadwyżkę łatwo zbywalnych aktywów w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z płynnością (nadwyżkę płynności),
  - 3) aktywa wymagane w zakresie nadzorczych miar płynności, w tym nadzorczych miar płynności krótkoterminowej.
6. Zarządzając ryzykiem płynności Bank powinien utrzymywać odpowiednią nadwyżkę płynności, złożoną z łatwo zbywalnych aktywów, w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z ryzykiem płynności.
7. Aktywa wchodzące w skład nadwyżki płynności powinny spełniać następujące wymogi:
  - 1) brak obciążeń,
  - 2) wysoka jakość kredytowa,
  - 3) wysoka płynność na rynku lub transakcji bezpośrednich,
  - 4) łatwa zbywalność,
  - 5) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania tych aktywów w celu pozyskania środków,
  - 6) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.
8. Utrzymywana wielkość nadwyżki płynności powinna być:
  - 1) adekwatna do poziomu ryzyka płynności, na jakie narażony jest bank,
  - 2) powiązana z potrzebami płynnościowymi w skrajnych warunkach,
  - 3) dostosowana do tolerancji ryzyka płynności Banku,
  - 4) obliczona z uwzględnieniem wszystkich istotnych źródeł ryzyka płynności,
  - 5) obliczona z zastosowaniem odpowiednich korekt w odniesieniu do aktywów, które mogą zostać zastawione, w celu realistycznego odzwierciedlenia kwoty finansowania, jaką Bank może efektywnie uzyskać z tytułu zastawienia tych aktywów w scenariuszach warunków skrajnych.
9. Bank powinien utrzymywać nadwyżkę płynności, jako zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się szeregu scenariuszy warunków skrajnych płynności, włączając w to utratę lub zmniejszenie niezabezpieczonych i dostępnych w normalnych warunkach zabezpieczonych źródeł finansowania. Nie powinny istnieć prawne, regulacyjne bądź operacyjne ograniczenia w wykorzystaniu tych aktywów w celu pozyskania finansowania.
10. Nadwyżka płynności służy przetrwaniu warunków skrajnych płynności, co oznacza, że składniki nadwyżki mogą w takich warunkach posłużyć w celu pozyskania potrzebnej płynności.
11. Nadwyżka płynności powinna być utrzymywana niezależnie od aktywów płynnych posiadanych w związku z zabezpieczeniem codziennej działalności (aktywa planowane na prognozowane wypływy).

12. Bank powinien posiadać min 25% sumy bilansowej aktywów płynnych. Bank przyjmuje dla sytuacji skrajnych bufory płynności obejmujące: horyzont przeżycia do 1 tygodnia na poziomie 15% sumy bilansowej oraz horyzont przeżycia do 1 miesiąca na poziomie min 12% sumy bilansowej.
13. Podstawą ustalania poziomu i struktury aktywów zabezpieczających płynność jest ocena bazy depozytowej pod kątem stabilności i zmienności. Do depozytów stabilnych zalicza się głównie depozyty osób fizycznych i podmiotów gospodarczych skorygowanych o osad wyznaczony na podstawie stanów depozytów na przestrzeni 12 miesięcy.
14. Depozyty stanowią podstawowe źródło finansowania działalności Banku. Wśród depozytów uznawanych za stabilne źródło finansowania uważa się depozyty bieżące jak i terminowe podmiotów niefinansowych oraz część depozytów bieżących jednostek samorządowych. Bank prowadzi odpowiednią politykę w zakresie utrzymania depozytów, które finansują płynność w tym utrzymanie rezerw płynności co przejawia się tendencją wzrostową tych depozytów.
15. W celu ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził limity, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowymi limitami, w zakresie których Bank nie dopuszczał do sytuacji ich przekraczania były następujące limity regulacyjne:

- 1) nadzorcze miary płynności – w ramach płynności długoterminowej,
- 2) limit wskaźnika LCR.

Wskaźniki te w 2020r. znajdowały się na odpowiednim poziomie.

16. Proces pomiaru ryzyka płynności jest uzupełniany o analizę wskaźników płynności do których zalicza się:

- 1) udział aktywów płynnych w aktywach ogółem,
- 2) udział aktywów płynnych w depozytach niestabilnych,
- 3) udział depozytów niestabilnych w depozytach ogółem,
- 4) udział depozytów stabilnych w aktywa ogółem netto ,
- 5) udział kredytów netto w depozytach ogółem i depozytach stabilnych,
- 6) udział bazy depozytowej w depozytach ogółem,
- 7) udział zobowiązań pozabilansowych w aktywach płynnych,
- 8) udział depozytów dużych depozytariuszy w bazie depozytowej,
- 9) udział majątku trwałego netto w funduszach własnych,
- 10) udział kredytów pow. 1 roku w depozytach stabilnych,
- 11) udział papierów wartościowych i lokat międzybankowych do depozytów ogółem,
- 12) udział dużych kredytów w kredytach ogółem,
- 13) średniomiesięczny stan kas w aktywach ogółem,
- 14) koszt pozyskania pasywów,
- 15) wskaźnik zrywalności depozytów,
- 16) wskaźnik spłacalności kredytów,
- 17) wskaźniki luki.

Wskaźniki w pkt. od 1 do 7 identyfikowane są jako wskaźniki wczesnego ostrzegania, które umożliwiają dokonanie oceny ryzyka i ewentualnie podjęcia działań redukujących powstanie nowego ryzyka.

17. Bank wprowadził również limity luki niedopasowania, które ustalają pożądaną wielkość wskaźnika płynności skumulowanej w poszczególnych przedziałach czasowych, tym samym ustalając, iż wskaźnik płynności skumulowanej określa dopuszczalny poziom ryzyka płynności. Wysokość limitów została ustalona w oparciu o wprowadzone w Banku zasady finansowania polegające na przyjęciu reguły, że w krótkich okresach czasu Bank powinien zapewniać pokrycie aktywami zobowiązań, natomiast w długich okresach czasu bank powinien posiadać wystarczającą wielkość pasywów długoterminowych do sfinansowania aktywów długoterminowych.

18. Bank w 2020r. nie korzystał z limitu zaangażowania w ramach limitu debetowego lub lokacyjnego z Banku Zrzeszającego.

19. W zakresie ryzyka płynności Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w ujęciu:

- 1) miesięcznym w ramach wariantu wewnętrznego wg dwóch scenariuszy:
Scenariusz nr 1 - bardzo dotkliwy - uwzględnia horyzont czasowy krótkotrwały (7 dni),
Scenariusz nr 2 - mniej dotkliwy - uwzględnia horyzont czasowy dłuższy okres (1 miesiąc)

W powyższych scenariuszach uwzględniono wpływy środków depozytowych:

- w wyniku likwidacji depozytów klientów ,
- które mogą zostać zerwane za pomocą kanałów elektronicznych,
- zawartych na indywidualnych warunkach (negocjowane)

a także uwzględniono interakcje wynikające z ryzyka kredytowego, walutowego i stopy procentowej.

Wynikiem testu jest koszt pozyskania zastępczego finansowania i wpływ tego finansowania na wynik finansowy banku - koszt ten wyznaczany jest w oparciu o ceny obowiązujące w Banku Zrzeszającym i wyznaczany jest w

- skali do końca roku (wpływ na wynik bieżący) oraz w skali 1 roku. Celem testu jest wyznaczanie wielkości bufora płynności w części podstawowej i uzupełniającej.
- b. miesięcznym określając scenariusze sytuacji kryzysowej, związanej z zagrożeniem utraty płynności, obrazujące możliwość ustaleniem maksymalnego okresu obsługi gotówkowej i bezgotówkowej klientów Banku,
  - c. kwartalnym sporządzanym jako testy odwrócone dla scenariusza niedotrzymania minimalnej wartości wskaźnika LCR w wyniku obniżenia salda aktywów płynnych oraz zwiększenia salda wypływów,
  - d. rocznym w ramach wariantu systemowego zakładającego ograniczenie dostępnego finansowania,
  - e. rocznym ramach scenariusza wariantu łączonego (kombinacja wariantu wewnętrznego i systemowego).
20. Integralną częścią zarządzania płynnością w Banku są Plany awaryjne, uwzględniające różne scenariusze rozwoju niekorzystnych sytuacji adekwatnie do scenariuszy użytych do budowy testów warunków skrajnych. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej wymagającej uruchomienia awaryjnych źródeł finansowania, zasady przebudowy bilansu i kolejność uruchamiania finansowania awaryjnego w 2020 roku były następujące:

W KRÓTKIM HORYZONCIE CZASOWYM

- 1) Zerwanie lokat międzybankowych przed terminem w BZ,
- 2) Skorzystanie z limitu zaangażowania finansowego ustalonego przez BPS SA zgodnie z Instrukcją w sprawie zasad ustalania limitów zaangażowania finansowego BPS SA.,
- 3) Sprzedaż bonów pieniężnych NBP,
- 4) Sprzedaż obligacji skarbowych,
- 5) Obniżenie stanu środków pieniężnych w kasach,

W DŁUGIM HORYZONCIE CZASOWYM

- 1) Pozyskanie depozytów,
- 2) Pozyskanie depozytów dużych,
- 3) Ograniczanie akcji kredytowej,
- 4) Spowolnienie wypłat kredytów.

W przypadku sytuacji kryzysowej powodującej wypływ depozytów Bank mógł podjąć działania wskazane w planie naprawy – sprzedaż papierów płynnych do których zalicza bony pieniężne, obligacje dostępne do sprzedaży. W 2020 roku nie wystąpiły żadne przesłanki skutkujące uruchomieniem w/wymienionych planów awaryjnych.

21. Raportowanie ryzyka płynności odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej w cyklach:

- 1) dziennych w ramach zarządzania płynnością śróddzienną;
- 2) miesięcznych - w ramach zarządzania płynnością krótko, średnio i długoterminową oraz dla każdego 5 i 15 dnia roboczego miesiąca w ramach sporządzanych przepływów pieniężnych w warunkach skrajnych;
- 3) kwartalnych – w ramach oceny realizacji strategii zarządzania ryzykiem płynności dla Rady Nadzorczej;
- 4) rocznych – w zakresie pogłębionej analizy płynności długoterminowej.

Na wniosek Zarządu lub Rady Nadzorczej ryzyko płynności może być omawiane ze zwiększoną częstotliwością.

Szczegółowy zakres informacji, ich terminarz oraz odbiorców precyzuje zał. nr 1 Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

Struktura organizacyjna.

Podział odpowiedzialności w procesie zarządzania ryzykiem płynności obejmuje:

- 1) Prezesa Zarządu, który nadzoruje ryzyko płynności;
- 2) Głównego Księgowego, który nadzoruje płynnością śróddzienną i krótkoterminową w tym odpowiedzialny jest za utrzymywanie przyjętego poziomu aktywów płynnych.;
- 3) Wiceprezesa ds. handlowych w zakresie podejmowanych decyzji inwestycyjnych.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności poza organami i komórkami wskazanymi w punkcie 1, uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

Główny Księgowy realizujący funkcje pierwszego poziomu zarządzania ryzykiem płynności w zakresie:

- 1) monitorowania i zarządzania płynnością śróddzienną złotową i walutową Banku m.in. w ramach obowiązujących limitów,
- 2) weryfikowania i akceptowania terminów zapadalności lokat zakładanych w Banku Zrzeszającym pod kątem zabezpieczenia płynności Banku w każdym dniu,
- 3) obsługi i monitorowania rachunków NOSTRO,
- 4) monitorowania stan gotówki pozostającej w dyspozycji Banku,
- 5) odpowiedzialności za poprawność danych sprawozdawczych,
- 6) odpowiedzialności za zarządzanie pozycjami bilansu wpływającymi bezpośrednio na poziom norm płynności,

7) sygnalizowania wszelkich zagrożeń dla utrzymania wskaźników nadzorczych Zarządowi

Zespół Finansowo-Księgowy realizujący funkcje pierwszego poziomu zarządzania ryzykiem płynności tj:

- 1) sprawozdaje dane finansowe w tym wskaźniki NMP oraz wyznacza dane składowe do wskaźnika LCR i NSFR w ramach sprawozdawczości obowiązkowej do NBP,
- 2) przygotowuje prognozy przepływów operacji mających uznać lub obciążyć rachunek w danym dniu,
- 3) dokonuje zawarcia transakcji lokat w Banku Zrzeszającym na podstawie podjętej i zaakceptowanej decyzji w ramach posiadanych uprawnień.

Pozostali pracownicy:

- 1) zgłaszają symptomy nadmiernego wypływu środków w trakcie dnia operacyjnego – Dyrektor Oddziału,
- 2) zgłaszają planowane wypłaty kredytów powyżej 1 mln. zł w ramach zarządzania płynnością śróddzienną- Zespół Doradców Klienta Biznesowego/MSP.

Stosowane metody zabezpieczeń i ograniczania ryzyka.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- 1) opracowywanie i stosowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
- 2) pomiar i monitorowanie płynności śróddziennej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej,
- 3) ustalenie wskaźników wczesnego ostrzegania o zagrożeniu utraty płynności
- 4) ustalenie limitów wewnętrznych na odpowiednim poziomie,
- 5) przeprowadzanie testów warunków skrajnych w wielu wariantach,
- 6) posiadanie planów awaryjnych na wypadek sytuacji kryzysowej.

Ponadto ogranicza ryzyko poprzez lokowanie nadwyżek środków finansowych w bezpieczne instrumenty finansowe a także poprzez odpowiednie kreowanie polityki depozytowej co przejawia się stabilną bazą depozytową.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem płynności przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem płynności podlega niezależnemu monitorowaniu w ramach funkcji kontroli.

7. RYZYKO BIZNESOWE .

Cel strategiczny i proces zarządzania ryzykiem.

Ryzyko biznesowe uznawalne jest z góry za istotne ze względu na jego złożoność. Przejawia się ono w całym procesie planistycznym tj. na etapie budowy i monitorowania planów strategicznych, finansowych a także handlowych. Mimo iż ryzyko jest uznane za istotne dla samego przeliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego Bank ocenia jego istotność dla ryzyka wyniku finansowego i ryzyka strategicznego.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Ryzyko biznesowe które obejmuje ryzyko wyniku finansowego i ryzyko strategiczne może się również przejawiać w obszarze ryzyka otoczenia ekonomicznego, ryzyka regulacyjnego i ryzyka konkurencji.

Ryzyko wyniku finansowego jest pochodną ryzyka biznesowego i odnosi się do niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego (zysku) lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności na poziomie wynikającym np. z zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów finansowych. Jeżeli Bank nie jest w stanie generować zysku na odpowiednim poziomie, skutkować to może ograniczeniem w skali jego działalności, ze względu na spadek możliwości efektywnego wzrostu funduszy własnych zabezpieczających podejmowane ryzyka.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest stałe dążenie do utrzymania stabilnego poziomu rentowności pozwalającego na rozwój działalności Banku.

Miarami powodzenia w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego są:

- 1) zrealizowany poziom wyniku wynikający z założonych planów,
- 2) wskaźnik C/I,
- 3) wskaźnik ROA, ROE,
- 4) wielkość funduszy własnych zapewniająca spełnienie wymagań regulacyjnych.

Powyższe wskaźniki zostały określone w Strategii Banko jako mierniki strategiczne lub/i jako apetyt na ryzyko biznesowe w Strategii zarządzania ryzykami.

Ryzyko strategiczne to obecne lub przewidywane ryzyko niekorzystnego oddziaływania na źródła przychodów Banku oraz w konsekwencji na wielkość posiadanych kapitałów (funduszy), wynikające ze zmian w otoczeniu biznesowym oraz z niekorzystnych decyzji biznesowych, wadliwej ich realizacji lub braku reakcji na zmiany w tym otoczeniu.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka strategicznego jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Ryzyko otoczenia ekonomicznego jest to ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot (cykliczności).

Ryzyko regulacyjne jest to ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności.

Ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurencji) mających niekorzystny wpływ na podmiot.

Raportowanie i pomiar ryzyka.

1. Ocena ryzyka biznesowego odbywa się w następujący sposób:

- 1) **ocena ryzyka wyniku finansowego** - wielkość wypracowanego wyniku finansowego jest istotna dla realizacji zatwierdzonej Strategii działania. Rozwój Banku angażuje fundusze własne, a wynik finansowy jest najpewniejszym składnikiem powodującym wzrost funduszy. W związku z powyższym ryzyko wyniku finansowego ocenia się przez pryzmat funduszy własnych, które Bank buduje z wypracowanego rocznego wyniku finansowego, a potrzeb funduszowych wynikających z zatwierdzonej Strategii działania. Ryzyko wyniku finansowego podlega ocenie istotności w ramach przeliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego. Ryzyko to jest uznane za istotne na podstawie wyników oceny jego istotności dokonanej przez Bank w 2020 roku;
- 2) **ocena ryzyka strategicznego** polega na ocenie realizacji celów określonych w Strategii działania Banku. Ocenie podlegają cele finansowe opisane w planie finansowo handlowym oraz cele niefinansowe określone w Strategii działania Banku. Dodatkowo na ocenę poziomu ryzyka strategicznego może wpłynąć ilość, celowość i trafność wdrażanych nowych produktów lub usług. Im większe zainteresowanie klientów nowymi produktami tym lepiej Bank rozpoznaje potrzeby rynku, a to wpływa na obniżenie poziomu ryzyka strategicznego, a tym samym ryzyka biznesowego. Ryzyko strategiczne podlega ocenie istotności w ramach przeliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego;
- 3) **ocena ryzyka otoczenia ekonomicznego, w tym ryzyka regulacyjnego i konkurencji** - bank dokonuje na etapie budowy strategii i planów finansowych w ramach przeglądu otoczenia, w którym funkcjonuje, a także swojej pozycji rynkowej, w szczególności weryfikacji swojej pozycji konkurencyjnej, podstawowych zmian w strukturze rynku oraz strategii konkurencji innych podmiotów obecnych na rynku. Analizuje także zmiany w otoczeniu regulacyjnym, polityce gospodarczej rządu i obszarze technologicznym pod kątem potencjalnego wpływu na ryzyko osiągnięcia celów strategicznych. Ryzyka otoczenia ekonomicznego jest uznawane za istotne z punktu widzenia realizacji celów biznesowych natomiast w ramach przeliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego nie bierze się go pod uwagę.

2. W zakresie ryzyka biznesowego przeprowadza się testy warunków skrajnych w celu oszacowania wpływu niekorzystnych zmian otoczenia Banku na wynik finansowy. Do niekorzystnych zmian otoczenia Bank zalicza zmiany stóp procentowych, zmiany kursów walut, zmiany czynników makroekonomicznych wpływających na jakość aktywów Banku.

3. Istotnym elementem ryzyka biznesowego, w tym ryzyka wyniku finansowego jest planowanie. Bank opracowując plan ekonomiczno-finansowy uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym.

4. Bank dokonuje pomiaru ryzyka biznesowego w oparciu o istniejące w Banku regulacje wewnętrzne odnoszące się do istotnych czynników ryzyka biznesowego przejawiające się w całej działalności biznesowej Banku. Raportowanie w zakresie obszaru ryzyka biznesowego głównie odbywa się z częstotliwością:

- 1) miesięczną w ramach:
  - Informacji ekonomiczno finansowej w tym głównie wykonania planu finansowego,
- 2) kwartalną w ramach:
  - wykonania planu wybranych elementów bilansu i rachunku zysków i strat w tym kosztów działania i kosztów związanych z marketingiem i inwestycjami,
  - wykonania poziomu ilościowego i wartościowego planów handlowych,
  - oceny efektywności Jednostek sprzedażowych,
  - analizy przychodów prowizyjnych z tyt. obsługi rachunków bankowych i rozliczeń,
- 3) półroczną w ramach:

- dokonywania testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka biznesowego,
  - oceny realizacji Strategii Banku,
- 4) roczną w ramach:
- budowy planu finansowo handlowego,
  - aktualizacji Strategii Banku.
5. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są co miesiąc Zarządowi Banku i co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

Struktura organizacyjna.

W procesie zarządzania ryzykiem biznesowym poza organami i komórkami wskazanymi w punkcie 1, uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

Główny Księgowy: odpowiada za strukturę bilansu, rachunku zysków i strat, funduszy własnych; uczestniczy w opracowaniu założeń planu finansowego;

Zespół Rozwoju Aplikacji, Produktów Bankowych i Marketingu uczestniczy w opracowaniu założeń planu handlowego oraz planu marketingowego, wykonuje bieżący monitoring warunków konkurencji, przeprowadza analizy w zakresie nowych produktów;

Zespół Organizacyjno Administracyjny uczestniczy w opracowaniu założeń planu nakładów inwestycyjnych przy współudziale Zespołu Informatyki i Telekomunikacji.

Stosowane metody zabezpieczeń i ograniczania ryzyka.

Bank ogranicza ryzyko biznesowe w tym ryzyko wyniku finansowego poprzez:

- 1) wdrożenie odpowiedniego systemu planowania strategicznego oraz finansowego, a także pomiaru i nadzorowania postępów realizacji planów (kontroli strategicznej, monitoringu wyniku finansowego),
- 2) powiązanie planów finansowych i operacyjnych z planami strategicznymi i nadzór Zarządu nad spójnością planów finansowych i operacyjnych z planami strategicznymi,
- 3) odpowiedni nadzór Zarządu nad efektywnością działania Banku i stopniem realizacji planów finansowych i operacyjnych przez placówki i wyznaczone komórki organizacyjne Banku, a także poziomem ponoszonych kosztów,
- 4) wdrożenie i nadzór nad stosowaniem odpowiednich zasad rachunkowości (Polityki rachunkowości),
- 5) wdrożenie i nadzór nad poprawnym działaniem systemu pomiaru ryzyka i sprawozdawczości zarządczej w zakresie ryzyka wyniku finansowego,
- 6) odpowiednie szkolenia dla kadry Banku uczestniczącej w zarządzaniu ryzykiem wyniku finansowego,
- 7) odpowiednia alokacja funduszy własnych zapewniająca zabezpieczenie strat z tytułu ryzyka wyniku finansowego,
- 8) objęcie kontrolą wewnętrzną systemu zarządzania ryzykiem wyniku finansowego.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem biznesowym przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem biznesowym podlega niezależnemu monitorowaniu w ramach funkcji kontroli.

8. RYZYKO KAPITAŁOWE .

Cel strategiczny i proces zarządzania ryzykiem.

Ryzyko kapitałowe odnosi się do niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji dla skali i rodzaju działalności Banku lub ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnie do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez jak największe przeznaczanie wyniku finansowego na fundusze własne Banku.

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych.

Kapitał Banku to szczególna kategoria finansowa ze względu na wymogi kapitałowe i adekwatność kapitałową wynikające z zależności kapitał – ryzyko.

Proces ryzyka kapitałowego obejmuje:

- 1) szacowanie kapitału wewnętrznego,
- 2) zarządzanie kapitałowe,
- 3) planowanie kapitałowe.

Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.

Ryzyko kapitałowe jest uznawane z góry za istotne w kontekście oceny wielkości posiadanych funduszy własnych w relacji do minimalnych wymogów kapitałowych i nie przeprowadza się badania istotności.

Strategia kapitałowa została opisana w Strategii Banku i po zakończeniu każdego roku kalendarzowego podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji.

Do grupy ryzyk kapitałowych Bank zalicza ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej oraz ryzyko niespłacalności.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej to ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących plan finansowy Banku, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny pozostałych aktywów. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jest uznawane za nieistotne na podstawie wyników oceny jego istotności dokonanej przez Bank w 2020 roku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest utrzymanie bezpiecznej relacji pomiędzy poziomem kapitałów własnych Tier 1 i ekspozycją na ryzyko kredytowe, zapewniającą ograniczenie nadmiernego ryzyka finansowania, a także odpowiedni poziom bezpieczeństwa w przypadku nagłego spadku wartości aktywów lub zwiększenia realizowanych udzielonych zobowiązań pozabilansowych przy jednoczesnym spadku jakości tworzonych z nich aktywów.

Ryzyko niewypłacalności wynika z niedostosowania poziomu kapitału do skali ponoszonego przez Bank ryzyka. Przyjęto, że Bank, aby nie narażać się na ryzyko niewypłacalności, będzie prowadził działalność w sposób zapewniający zachowanie ogólnych limitów ryzyka, wyrażonych w postaci wskaźników adekwatności kapitałowej.

Raportowanie i pomiar ryzyka.

Pomiar ryzyka kapitałowego obejmuje:

- 1) wyznaczanie funduszy własnych,
- 2) szacowanie minimalnych i dodatkowych wymogów kapitałowych (proces oceny adekwatności kapitałowej),
- 3) wyznaczania współczynników kapitałowych,
- 4) limitowanie,
- 5) planowanie kapitałowe (długoterminowe jak krótkoterminowe),
- 6) testowanie kapitałowe.

Limity ryzyka dotyczące obszaru kapitałowego Banku określone są:

- 1) jako limity współczynników kapitałowych zatwierdzone jako apetyt na ryzyko w Strategii zarządzania ryzykami (...);
- 2) jako limity alokacji na ryzyka istotne zatwierdzone przez Radę Nadzorczą i wskazane w Części IV Proces Alokacji funduszy własnych w Procedurze wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitałowej ABS Banku Spółdzielczego;
- 3) jako limity wewnętrzne tj. limit na wskaźnik dźwigni finansowej oraz Limit na współczynnik kapitałowy ryzyka kredytowego.

Bank codziennie w ramach wyliczania nadzorczych miar płynności dokonuje pomiaru funduszy własnych uznanych.

Za całościowe monitorowanie poziomu ryzyka kapitałowego odpowiedzialny jest Zespół Ryzyk, Analiz i Planowania.

Poziom ryzyka kapitałowego podlega raportowaniu Zarządowi w okresach miesięcznych w ramach realizacji planu finansowego a w okresach kwartalnych w ramach Analizy adekwatności kapitałowej.

Poziom ryzyka kapitałowego podlega raportowaniu Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych w ramach Raportu z realizacji strategii i polityki zarządzania ryzykami Banku

Struktura organizacyjna.

Prezes Zarządu nadzoruje ryzyko kapitałowe. Natomiast za prawidłowość ustalenia wysokości funduszy własnych odpowiada Główny Księgowy.

W procesie zarządzania ryzykiem kapitałowym poza organami i komórkami wskazanymi w punkcie 1, uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

Główny Księgowy realizujący funkcję pierwszego poziomu zarządzania ryzykiem w zakresie prawidłowego ustalenia wysokości funduszy własnych;

Zespół Finansowo Księgowy realizujący funkcję pierwszego poziomu zarządzania ryzykiem w zakresie sporządzania sprawozdawczości obowiązkowej w tym sprawozdawczości dot. kapitałów.

Stosowane metody zabezpieczeń i ograniczania ryzyka.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- 1) opracowywanie i stosowanie odpowiednich procedur wewnętrznych w tym polityki kapitałowej i dywidendowej,
- 2) odpowiednie planowanie kapitałowe,

- 3) ustalenie limitów wewnętrznych na odpowiednim poziomie,
- 4) przeprowadzanie testów warunków skrajnych w wielu wariantach,
- 5) posiadanie planów awaryjnych na wypadek sytuacji kryzysowej.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem kapitałowym przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym podlega niezależnemu monitorowaniu w ramach funkcji kontroli.

ZAŁĄCZNIK NR 2 Profil i akceptowalny poziom ryzyka w ramach realizacji Strategii zarządzania ryzykami.

Realizacja Strategii zarządzania ryzykami w ramach określonego poziomu apetytu w ramach limitów tolerancji				
Nr	Nazwa limitu	Miara limitu	Stan na 31.12.2020r.	Poziom realizacji
RYZIKO KREDYTOWE				
1	Poziom kredytów zagrożonych	Wskaźnik kredytów zagrożonych netto w sumie bilansowej max 3,5%	1,2%	W IV kwartale 2020r. nastąpiło pogorszenie wskaźnika przy wzroście kredytów zagrożonych o 2 892 575 zł przy jednoczesnym wzroście rezerw celowych na kredyty zagrożone o 1 271 219 zł.
2	Maksymalne zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu niefinansowego	art. 395 Rozporządzenia CRR max 25% FW	przestrzegany	Na koniec IV kwartału 2020r. Bank zaewidencjonował 11 Klientów gdzie łączne zaangażowanie przekracza 10% funduszy własnych. Bank ogranicza ryzyko koncentracji wobec "dużych zaangażowań" niższym limitem tj. max 20% FW. W IV kwartale 2020r. limit ten był przestrzegany.
3	Maksymalny poziom Dtl	wskaźnik wyrażający stosunek wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania kredytowe do dochodu klienta detalicznego. Dla kredytów zabezpieczonych hipotecznie max 70% , dla pozostałych ekspozycji kredytowych max 75%	przestrzegany	W II kwartale 2020r. Bank przeprowadził weryfikację wartości wskaźnika Dtl. Wskaźnik Dtl na podstawie analizowanych ekspozycji kredytowych został zachowany.
4	Maksymalny poziom LtV	stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości zgodny z Rekomendacją S	przestrzegany	W IV kwartale 2020r. Bank przeprowadził weryfikację wskaźnika LtV. LtV znajdował się na odpowiednim poziomie za wyjątkiem dwóch EKZH dot. nieruchomości mieszkalnych gdzie LtV jest powyżej normy, z której jedna znajduje się w procesie windykacji (LtV 174,74%) a druga była udzielona na zasadach odstępstwa przy podjęciu decyzji (LtV 81,44%).
5	Maksymalne zaangażowanie w kredyty długoterminowe	obligo kredytów długoterminowych (pow. 5 lat)/ obligo kredytowe max 75%	58,4%	Poziom kredytów długoterminowych znajduje się na prawidłowym poziomie tj. poniżej max określonym w Strategii. Ponadto kredyty długoterminowe podlegają szczegółowej analizie w ramach limitów finansowania kredytów pow 10 lat , które znajdują się na odpowiednim poziomie.
6	Maksymalne zaangażowanie detalicznych ekspozycji kredytowych	detaliczne ekspozycje kredytowe/kredyty ogółem osób prywatnych max 75%	42,3%	Poziom DEK znajduje się na prawidłowym poziomie tj. poniżej max określonym w Strategii.
7	Maksymalne zaangażowanie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipoteką	kredyty zabezpieczone hipoteką / kredyty ogółem max 75%	51,7%	Poziom kredytów zabezpieczonych hipoteką znajduje się na prawidłowym poziomie tj. poniżej max określonym w Strategii.
8	Jakość kredytów podmiotów gospodarczych	Kredyty zagrożone podmiotów gospodarczych / Obligo kredytów ogółem max 7%	4,4%	W IV kwartale 2020r. nastąpiło pogorszenie wskaźnika przy wzroście kredytów zagrożonych w tej grupie o 2 489 639 zł.

9	Jakość produktu kredyty obrotowe w tym RB	Kredyty zagrożone obrotowe w tym RB / Obligo kredytów ogółem max 4%	2,7%	W IV kwartale 2020r. nastąpiło pogorszenie wskaźnika przy wzroście kredytów zagrożonych w tej grupie o 2 571 965 zł.
10	Jakość produktu kredyty na nieruchomości komercyjne i pozostałe	Kredyty zagrożone na nieruchomości komercyjne i pozostałe / Obligo kredytów ogółem max 4%	1,4%	W IV kwartale 2020r. wskaźnik nie uległ zmianie przy spadku kredytów zagrożonych w tej grupie o 70 955 zł.
RYZIKO PŁYNNOŚCI				
11	M4 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	fundusze własne + środki obce niestabilne / aktywa nie płynne + aktywa o ograniczonej płynności min 1,1 (na ostatni dzień sprawozdawczy)	1,41	W IV kw. 2020r. nie wystąpiły przypadki przekroczenia miar płynności w stosunku do określonego apetytu na ryzyko. Nie wystąpiło ryzyko utraty płynności ani symptomy wskazujące na konieczność uruchomienia planu awaryjnego płynności.
12	Wskaźnik LCR	aktywa płynne / wypływy - wpływy (w okresie 30 dni) - 150%	249%	
13	Wskaźniki płynności aktywów	aktywa płynne / aktywa ogółem - min 25%	35,1%	Utrzymywana przez Bank nadwyżka płynności kontrolowana jest za pomocą wskaźników zabezpieczenia płynności, które znajdują się na odpowiednim poziomie. W ciągu roku odnotowano wzrost depozytów niestabilnych w zakresie środków zgromadzonych na rachunkach budżetowych oraz podmiotów gospodarczych.
14		aktywa płynne / depozyty niestabilne min 115%	115,9%	
15	Nadwyżka płynności (bufor płynności) zapewniająca finansowanie niedoboru w okresie do 1 tygodnia występowania sytuacji skrajnej - horyzont przeżycia 1 tydzień	Dodatkowy wypływ netto wynikający z TWS w ramach wariantu wewnętrznego Scenariusza 1 / Suma bilansowa- max 15%	11,4%	Poziom tolerancji w ramach limitu dodatkowego wypływu depozytów netto wynikającego z TSW w sumie bilansowej w okresie 1 tygodnia został zachowany.
16	Nadwyżka płynności (bufor płynności) zapewniająca finansowanie niedoboru w okresie do 1 miesiąca występowania sytuacji skrajnej - horyzont przeżycia 1 miesiąc	Dodatkowy wypływ netto wynikający z TWS w ramach wariantu wewnętrznego Scenariusza 2 / Suma bilansowa- max 12%	6,6%	Poziom tolerancji w ramach limitu dodatkowego wypływu depozytów netto wynikającego z TSW w sumie bilansowej w okresie 1 miesiąca został zachowany.
RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ				
17	Łączne ryzyko stopy procentowej	Zmiana wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania dla zmiany stóp o 100 pb + Zmiana wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka bazowego, gdzie niedopasowanie zmiany stóp procentowych pomiędzy stawkami wynosi 10 pb / fundusze własne max 8% *Zmiana wyniku odsetkowego wyliczana jako spadek stóp z wykluczeniem pozycji wrażliwych oprocentowanych poniżej progu zmiany przy luce dodatniej natomiast wzrost stóp przy luce ujemnej.	5,5%	Istotnym ryzykiem stopy procentowej występującym w Banku jest ryzyko przeszacowania aktywów i pasywów oraz ryzyko bazowe. Poziom tolerancji w ramach limitu zmiany wyniku odsetkowego w zakresie tych ryzyk został zachowany. Relacja aktywów do pasywów odsetkowych na dzień 31.12.2020r. kształtowała się na poziomie 1,1. Aktywa odsetkowe oprocentowane są w większości w oparciu o stawkę WIBOR, natomiast po stronie pasywnej większość pozycji opartych jest o stopę zarządzaną przez Bank. Luka terminów przeszacowania ogółem wynosiła 42 157 572 zł (luka dodatnia).

RYZIKO WALUTOWE

18	Skala działalności walutowej	suma bilansowa w walutach obcych / suma bilansowa ogółem max 5%	3,1%	Występujące w Banku ryzyko walutowe wynika ze standardowych produktów bilansowych. Bank nie oferuje klientom kredytów walutowych. Ryzyko walutowe jest niskie i nie stanowi zagrożenia dla działalności Banku. W IV kw. 2020r. Bank utrzymywał pozycję walutową całkowitą w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
19	Pozycja walutowa całkowita	pozycja walutowa całkowita / fundusze własne max 2%	0,05%	

RYZIKO OPERACYJNE

20	Limit z tyt. strat zaewidencjonowanych incydentów w ramach ryzyka operacyjnego	Wartości strat brutto z tytułu wystąpienia incydentów za okres ostatnich 12 miesięcy od daty raportowania - do wysokości BIA	146 833 zł	Poziom wszystkich strat finansowych brutto poniesionych w okresie ostatnich 12 miesięcy był niski i stanowił 6,8% apetytu na ryzyko (BIA).
----	--	---	-------------------	--

RYZIKO KAPITAŁOWE

21	Wysokość funduszy własnych	min 5 mln EUR	9 517 210 EUR	W okresie IV kw. 2020r sytuacja Banku w zakresie ryzyka kapitałowego pozostawała stabilna. Profil ryzyka kapitałowego definiują w znacznej mierze fundusze własne oraz wymagania regulacyjne co do poziomu kapitałów koniecznych do prowadzenia działalności. Głównymi źródłami wzrostu funduszy jest zysk netto. Akceptowalny poziom ryzyka kapitałowego został wyrażony za pomocą współczynników kapitałowych i był przestrzegany. Bank spełniał wymagania regulacyjne w zakresie współczynników kapitałowych.
22	Współczynnik kapitałowy T1	wartość kapitałów podstawowych / minimalny wymóg kapitałowy min 14,00%	18,99%	
23	Całkowity współczynnik kapitałowy	wartość kapitałów Tier 1 i Tier 2 / minimalny wymóg kapitałowy min 14,5%	19,20%	
24	Całkowity wewnętrzny współczynnik kapitałowy	wartość kapitałów Tier 1 i Tier 2/całkowity wymóg kapitałowy - min 10%	19,10%	

RYZIKO BIZNESOWE

25	Wskaźnik C/I	max 75%	62,6%	Akceptowalny poziom w zakresie wskaźników został zachowany za wyjątkiem wskaźnika ROA. Bank w IV kwartale 2020r. dokonał korekty planu finansowego, gdzie wskaźnik ten został zrealizowany w 100% .
26	ROA netto	min 0,6%	0,4%	
27	Relacja kredytów do depozytów	max 70%	53,4%	
28	Łączne zaangażowanie Banku w instrumenty o podwyższonym ryzyku (akcje i obligacje korporacyjne, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, akcje spółek giełdowych)	MAX 5% SUMY BILANSOWEJ	0 ZŁ	Bank w IV kw. 2020 roku nie angażował się w instrumenty finansowe o podwyższonym ryzyku.

OŚWIADCZENIE

Zarząd ABS Banku Spółdzielczego w Andrychowie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji są adekwatne do stanu faktycznego a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Zarząd Banku dokonał oceny profilu ryzyka Banku, w ramach którego zatwierdził katalog ryzyk zidentyfikowanych oraz istotnych dla działalności Banku, które są omawiane w części dotyczącej adekwatności kapitałowej niniejszej Informacji.

Wielkość ocenianej ekspozycji na ryzyko mierzona miarą wymogu kapitałowego na poszczególne istotne rodzaje ryzyka w ciągu roku 2020 utrzymywała się na poziomie zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą.

Stanowisko:	Imię i Nazwisko:	Podpis:
PREZES ZARZĄDU	Małgorzata Matusiak	Prezes Zarządu Małgorzata Matusiak .....
WICEPREZES ZARZĄDU DS. HANDLOWYCH	Jarosław Pawelec	Wiceprezes Zarządu Jarosław Pawelec .....
WICEPREZES ZARZĄDU DS. FINANSOWYCH	Renata Pszczółka	Wiceprezes Zarządu Renata Pszczółka .....
WICEPREZES ZARZĄDU WSPARCIA BIZNESU	Beata Boba	Wiceprezes Zarządu Beata Boba .....

